

העזר של הנאולה

(נח)

תשורה משמחת הנישואין של
שניאור ורבקהלה שיחיו
קרלנשטיין

ד' אלול ה'תשפ"ה
כפר חב"ד - אה"ק

עימוד ועיצוב
yytri770@gmail.com

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו הרב התמים שניאור זלמן שיחי' עב"ג הכלה המהוללה רבקה תחי' קרלנשטיין - למזל טוב בשעה טובה ומוצלחת.

התודה והברכה מובעת בזה לידידנו ומכרינו שיחיו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבנו, ולברכנו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות בשמחה ובטוב לבב ולאות תודה והוקרה, הננו מכבדים בזה את כל הנוטלים חלק בשמחתנו ב'תשורה' חגיגית, בהתאם למנהג שמקורו ב'תשורה' שחולקה בנישואי הרבי והרבנית.

תשורה זאת כוללת:

א. צילום התשורה שחולקה בחתונת הרבי והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע בשנת תרפ"ט - כתי"ק כ"ק אדמו"ר הזקן וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אל החסיד ר' משה מייזליש נ"ע, ועמה הסבר בכתב יד קדשו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אודות כתב היד.

ב. "דבר מלכות": ב' רשימות מיחידות לחתנים וכלות שהוגהו על ידי הרבי*.

ג. תדפיס מיוחד: חלקים מהספר העומד לראות אור בקרוב - 'הצייר של הנאולה' - ספר המספר את קורות חייו המלאים של סב החתן ר' ברוך נחשון - הספר נכתב ע"י ר' עודד מזרחי ותודתו נתונה לו על פרסום החומרים.

קורות חייו המרתקים של ר' ברוך מורכבים מאינספור אירועים, סיפורים ואפיזודות מפעימות. כאן הבאנו בפני הקורא מבחר חשוב של סיפורים אודות הקשר המיוחד לו זכה מאת הרבי, ועל התקרבותו של ר' ברוך לחסידות חב"ד.

(* ע"פ מענה הרבי להרוצים לחלק בחתונה את נוסח הברכה שזכו לקבל - שידפיסו הנוסח המונה. שתי יחידויות אלו הן היחידויות לחו"כ היחידות שהוגהו ע"י הרבי.

בין שלל הסיפורים ניתן לראות את הקשר המיוחד של ר' ברוך עם סבא רבא של הכלה - המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן שקירב את ר' ברוך מאוד.

תודתנו נתונה לדוד החתן ר' שניאור חברון שי' נחשון על העזרה בהוצאת הקובץ ובהמצאת החומרים לידינו.

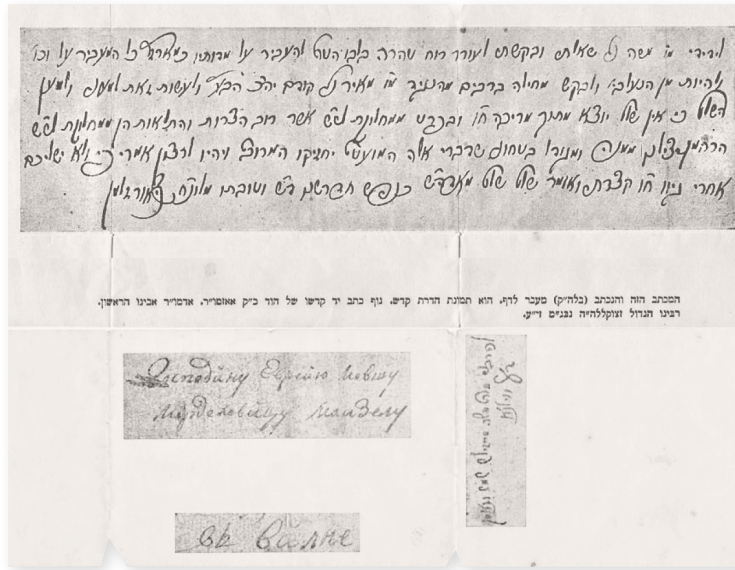
"הא-ל הטוב הוא יתברך, יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאלופות מנפש ועד בשר", ובמיוחד בברכה העיקרית - שנזכה תיכף ומיד ממש ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בהתגלותו המיידית של הרבי מלך המשיח שליט"א בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממ"ש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

משפחת קרלנשטיין - משפחת גרוזמן

צילום התשורה שחולקה בחתונת הרבי והרבנית

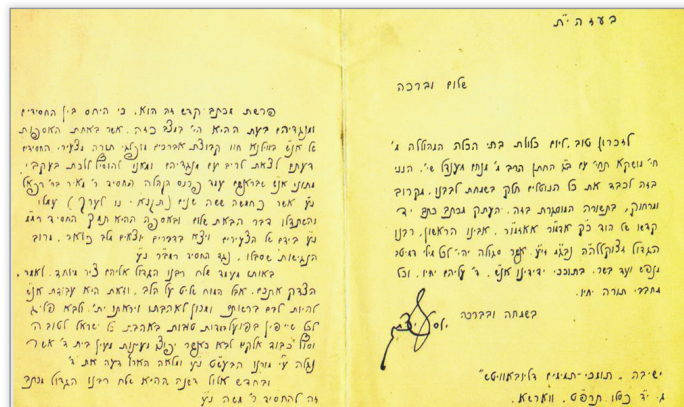
לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם] ולבקש מחילה ברבים מהנגיד מו' מאיר נ"י קודם י"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלו[ם] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו ממנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטי[ם] יחזיקו המרובי[ם] ויהיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב ונפש חפצה] שניאור זלמן

שתי השורות שמימין נכתבו אף הן - מעבר לדף - בגוף כתב יד קודש
אדמו"ר הזקן:

להרבני מו"ה משה מייזליש שמש ונאמן דק[הלת] ווילנא

ואלו שלוש השורות שמשמאל - הכתובות בשפה הרוסית - נכתבו ע"י
אחר:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מייזליש בוויילנא.

בעוה"ת,

שלום וברכה

לזכרון טוב, ליום כלולת בתי הכלה המהוללה מ' חי' מושקא תחי' עם ב"ג החתן הרב מ' מגנח מענדל שי', הנני בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו. מקרוב ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה, העתק מכתב כתב יד קדשו של הוד כ"ק אדמו"ר אאזמו"ר, אבינו הראשון, רבנו הגדול צוקקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו.

בשמחה ובברכה

חתימת יד קדשו של הרבי הרי"צ

ישיבה "תומכי תמימים דליובאוויטש"

ג' י"ד כסלו, תרפ"ט. ווארשא

"פרשת מכתב קדש זה הוא, כי היחס בין החסידים ומנגדיהם בעת ההיא הי' במצב כזה, אשר באחת האספות של אנ"ש בוויילנא חוו קבוצת אברכים מופלגי תורה מצעירי החסידים דעתם לצאת לריב עם מנגדיהם ומאנו להוסיף ללכת בעקבי מתוני אנ"ש שבראשם עמד פרנס הקהלה החסיד ר' מאיר ב"ר רפאל נ"ע אשר כחמשה ששה שנים (תקנ"א-נ"ו לערך) עמלו והשתדלו דבר הבאת שלום. ובאספה ההיא תמך החסיד רמ"מ נ"ע בידם של הצעירים ויצא בדברים יוצאים מלב כואב, מרוב הגנישות שסבלו, נגד החסיד רמב"ר נ"ע.

באותו מעמד שלח רבנו הגדול אליהם ציר מיוחד לאמר הצדק אתכם, אבל המוח שליט על הלב, וזאת היא עבודת אנ"ש להיות לבם ברשותם ומכון לאהבתו ויראתו ית', ולבא פליג לכל שייפין בפועל במדות טובות באהבת כל ישראל לטובה וסוף כבוד אלקים לבא כאשר יפוצו מעינות מעין בית ד' אשר נגלה ע"י מורנו הבעש"ט נ"ע ומלאה הארץ דעה את ד'.

ובחדש אלול דשנה ההיא שלח רבנו הגדול מכתב זה להחסיד ר' משה נ"ע"

ליקוט שיחות לחתנים וכלות

**בס"ד. יחידות לקבוצת חתנים וכלות שי'
אור ליום ועש"ק פ' תשא, טו"ב אדר ה'תשמ"ב.**

דער אויבערשטער זאל בענטשן יעדערן פון אייך און אייך אלעמען צוזאמען
אין אלעם וואָס מ'נויטיקט זיך, סיי בגשמיות און סיי ברוחניות.

ובמיוחד – אז אלע הכנות צו דער חתונה זאלן זיין אין אַ גוטן אופן, אין
אַ הצלחה'דיקן אופן, אין אַ אידישן אופן און אין אַ חסידישן אופן.

די חתונה זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, און סיי די הכנות צו דער חתונה
און סיי דער לעבן נאָך דער חתונה – זאלן זיין אין אַן אופן פון „אורה" ושמחה
וששון ויקר², מאַכן ליכטיק און וואַרעם אַרום זיך, דורך פאַרשפרייטן "נר מצוה
ותורה אור"³.

און דאָס וועט נאָכמער צוגעבן אין דעם אויבערשטן'ס ברכות – אַז עס
זאל זיין אַ בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה, מ'זאל זיין געבענטשט אין
זרעא חייא וקיימא – בנים ובנות עוסקים בתורה ובמצוותי', מתוך בריאות נכונה
ופרנסה טובה, ובכל המצטרך, בכל הפרטים.

כולל ועיקר – אַז מתוך בריאות נכונה ופרנסה טובה, ומתוך „אורה ושמחה
וששון ויקר", זייענדיק נאָך אין די איצטיקע לעצטע טעג פון גלות⁴ – זאל מען
זיך גרייטן צו דער גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

וואָס דעמולט וועט מען גיין אלע צוזאמען, „בנערינו ובזקנינו בבנינו
ובבנותינו"⁵, לארצנו הקדושה „ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית
השנה ועד אחרית שנה"⁶.

(1) אסתר ח, טז. מגילה טז, ב.

(2) ובפרט בבואנו זה עתה מ„ימי הפורים האלה“.

(3) משלי ו, כג.

(4) כשם ש„ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר" בימי הפורים – ה' בהיותם במעמד ומצב

ד„אכתי עבדי אחשוורוש אנן" (מגילה יד, א).

(5) בא י, ט.

(6) עקב יא, יב.

* * *

אַזוי ווי יעדער הוספה אין תורה ומצוות איז מוסיף אין דעם אויבערשטנס' ברכות בכלל, און אין די ברכות האמורות במיוחד –

וועל איך געבן יעדערן פון אייך אַ דאַלאַר – כדי איר זאָלט דאָס אָפּגעבן אויף צדקה (און מוסיף זיין דערצו פון אייערע אייגענע געלט) ביום החתונה, ביום החופה (אינדערפרי) – כמנהג ישראל אַז דעמולט איז מען מוסיף אין צדקה.

און דאָס זאָל נאָכמער מוסיף זיין הצלחה אין די הכנות צו דער חתונה, אין דער חתונה עצמה, און אויך לאחרי זה – אריכות ימים ושנים טובות, מתוך שמחה וטוב לבב.

ביז צו דער ברכה העיקרית והשלימה – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וואָס דעמולט וועט זיין דער גמר הנישואין צווישן דעם אויבערשטן מיט אידן⁷.

וואָס דאָס האָט ספּעציעלע שייכות צו אַ חתן וכלה – וויבאַלד אַז יעדער חתן וכלה ביום חופתם זיינען דומה למלך ומלכה, ביז – צום אויבערשטן מיט כנסת ישראל⁸.

וואָס דער פאַרגלייך פון חתן וכלה צום אויבערשטן מיט כנס"י – איז נאָכמער מוסיף אין „ברכנו אבינו כו' באור פניך"⁹, אין אַלעם וואָס מ'נויטיקט זיך.

ובמיוחד אין דער נקודה העיקרית (וועגן וועלכע עם רעדט זיך איצטער) – ברכת מזל טוב מזל טוב צו דער חתונה, און הערן בשורות טובות תמיד כל הימים.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן שטר של דולר לכאוו"א מהחתנים והכלות שיחיו].

לקו"ש חיי"ט ע' 9-518

(7) שמו"ר ספט"ו. נתבאר בלקו"ת שה"ש ביאור לד"ה כי על כבוד חופה פ"ג (מח, א-ב).

(8) ראה קונטרס דרושי חתונה תרפ"ט (סה"מ קונטרסים ח"א כ, א) – מפדר"א ספט"ו. וראה גם לקו"ש ח"ט ע' 395 ואילך.

(9) נוסח ברכת „שים שלום" בתפלת העמידה.

**בס"ד. יחידות לקבוצת חתנים וכלות שי'
אור ליום ועש"ק פ' תשא, טו"ב אדר ה'תשמ"ב.**

[תרגום מאידית]

הקב"ה יברך את כל אחד מכם וכולכם ביחד בכל המצטרך, הן בגשמיות והן ברוחניות.

ובמיוחד – שכל ההכנות לחתונה יהיו באופן טוב, באופן מוצלח, באופן יהודי ובאופן חסידי.

שהחתונה תהי' בשעה טובה ומוצלחת, והן ההכנות לחתונה והן החיים לאחר החתונה – שיהיו באופן של „אורה¹ ושמחה וששון ויקר²“, להאיר ולחמם את סביבתכם ע"י הפצת „נר מצוה ותורה אור³“.

וזה יוסיף עוד יותר בברכות הקב"ה – שזה יהי' בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה, שתהיו מבורכים בזרעא חייא וקיימא – בנים ובנות עוסקים בתורה ומצוותי, מתוך בריאות נכונה ופרנסה טובה, ובכל המצטרך, בכל הפרטים.

כולל ועיקר – שמתוך בריאות הנכונה ופרנסה טובה, ומתוך „אורה ושמחה וששון ויקר“, עוד כשנמצאים בימים האחרונים הללו של הגלות⁴ – יתכוננו לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

שאז ילכו כולם יחד „בנערינו ובזקנינו ובבנותינו⁵“, לארצנו הקדושה, „ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה⁶“.

* * *

מאחר שכל הוספה בתורה ומצוות מוסיפה בברכותיו של הקב"ה בכלל, ובברכות האמורות במיוחד –

אתן לכל אחד מכם דולר – כדי שתתנו את זה לצדקה (ולהוסיף ע"ז מממונכם שלכם) ביום החתונה, ביום החופה (בבוקר) – כמנהג ישראל שאז מוסיפים בצדקה.

(1) אסתר ח, טז. מגילה טז, ב.

(2) ובפרט בבואנו זה עתה מ„ימי הפורים האלה“.

(3) משלי ו, כג.

(4) כשם ש„ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר“ בימי הפורים – הי' בהיותם במעמד ומצב

ד„אכתי עבדי אחשוורוש אנן“ (מגילה יד, א).

(5) בא י, ט.

(6) עקב יא, יב.

ושזה יוסיף עוד יותר הצלחה בהכנות לחתונה, ובחתונה עצמה, וגם לאחר
 זה – אריכות ימים ושנים טובות, מתוך שמחה וטוב לבב.
 עד לברכה העיקרית והשלימה – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח
 צדקנו, שאז יהי' גמר הנישואין של הקב"ה עם ישראל⁷.
 שלזה יש שייכות מיוחדת לחתן וכלה – מאחר שכל חתן וכלה ביום חופתם
 דומים למלך ומלכה, ועד – להקב"ה וכנסת ישראל⁸.
 דמיון זה של חתן וכלה להקב"ה וכנס"י – מוסיפה עוד יותר ב"ברכנו אבינו
 כו' באור פניך", בכל המצטרך.
 ובמיוחד בנקודה העיקרית (שעלי' דובר כעת) – ברכת מזל טוב מזל טוב
 לחתונה,
 ולשמוע בשורות טובות תמיד כל הימים.
 [כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן שטר של דולר לכאו"א מהחתנים והכלות שיחיו].

(7) שמו"ר ספט"ו. נתבאר בלקו"ת שה"ש ביאור לד"ה כי על כבוד חופה ג"פ (מח, א"ב).

(8) ראה קונטרס דרושי חתונה תרפ"ט (סה"מ קונטרסים ח"א כ, א) – מפדר"א ספט"ז. וראה גם לקו"ש
 ח"ט ע' 395 ואילך.

(9) נוסח ברכת "שים שלום" בתפלת העמידה.

לשון הברכה לקבוצת חתנים וכלות שיחיו אור ליום הרביעי¹, כ"ב כסלו² התשמ"ג

דער אויבערשטער זאָל בענטשן יעדערן פון אייך און³ אַלעמען צוזאַמען
בכל המצטרך סיי בגשמיות סיי ברוחניות⁴,
ובנקודה העיקרית – צו מאַכן די ריכטיקע הכנות⁵ צו דער חתונה אַז זי
זאָל זיין בשעה טובה ומוצלחת,
וואָס דער עיקר הכנה איז⁶ – צו פאַרשפּרייטן⁷ נר⁸ מצוה ותורה אור⁹ אַרום
זיך, און מאַכן ליכטיקער¹⁰ אַרום זיך,
וואָס דאָס איז מוסיף נאָכמער¹¹ אין דעם אויבערשטנ'ס ברכות, אַז עס זאָל
זיין אַ בנין עדי עד¹² על יסודי התורה והמצוה.
און דערנאָך נאָך דער חתונה, צו פאַרגרעסערן הפצת התורה והיהדות, נאָך
מער¹³ ווי איר וועט עס טאָן ביז דעמולט,
און דאָס וועט אויך מוסיף זיין אין דעם אויבערשטנ'ס ברכות צו ביידן (חתן
כלה) צוזאַמען ווי זיי זיינען איינס, בכל המצטרך,
ובפרט אין דער נקודה הפנימית – לעשות לו ית' דירה בתחתונים, דורך
דעם בנין עדי עד,
וואָס דאָס אַלעס איז ממהר נאָך מער די גאולה האמיתית והשלימה ע"י

-
- (1) להעיר מדבר משנה: בתולה נישאת ליום הרביעי (כתובות בתחלתה), ר"ת לבנה (ראה תולעת יעקב הובא בשל"ה שער האותיות (קא, ב) ובאוה"ת ויחי שסא, ב). וראש וסוף שלה ליום הרביעי.
 - (2) ראה לקוטי לוי יצחק אגרות, ע' רה.
 - (3) מעלת הרבים והציבור, וד"כולנו כאחד" (עיין תניא פ' לב).
 - (4) כהסדר דכ"ק מו"ח אדמו"ר ברוב הפעמים ככולם – „בגשמיות וברוחניות“.
 - (5) דדבר חשוב צריך הכנה (ביצה ב, ב). וראה אנציקלופדיא תלמודית ערך הכנה בתחלתה. ושו"נ).
 - (6) ומזה מובן שכל שתגדל החשיבות – תגדל ההכנה, הכנה רבה וכו'.
 - (7) מתאים לחידוש עיקרי בחתונה ונישואין – גילוי כח הא"ס (נתבאר בארוכה בהמשך שמח תשמח תרנ"ז, ע' 5 (סה"מ תרנ"ז ע' קעז) ואילך).
 - (8) בעצמו ובעולם.
 - (9) משלי ו, כג.
 - (10) כי התומצ' ממשיכים כל הברכות וכלים להם. ועפ"מ"נ אם בחוקותי גו' מצוותי גו' ונתתי גשמיכם גו' (ר"פ בחוקותי וברמב"ן).
 - (11) במקום שכבר ישנם.
 - (12) וכפירוש חז"ל: ויתן לך – יתן ויחזור ויתן (ב"ר פס"ג, ג). הובא בפרש"י עה"פ תולדות כז, כח).
 - (13) ראה לקו"ת פקודי (ד, ד ואילך). ביאורה"ז – לאדהאמ"צ (וארא לז, ד). להצ"צ (וארא קפח ואילך).
 - (14) שלא בערך – דנעשית מציאות חדשה נעלית יותר – „ויקרא את שמם אדם“ (בראשית ה, ב).
 - (15) ולהעיר ששנים ביחד מגביהים משא יותר מכפלים דכאו"א (סוטה לד, א. הובא בפרש"י שלח יג, כג).

משיח צדקנו, וואָס דעמולט וועט זיין די נישואין של הקב"ה מיט כנס"י¹⁴, בנין עדי עד, לנצח.

און יעדער פעולה טובה, ובפרט אַ חתונה (באָ אידן), איז מוסיף (און אויך ממנה ומזרז) אין דער שלימות הנישואין דהקב"ה וישראל (וואָס וועט זיין בגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש), אַז זי זאָל זיין אין נאָך אַ העכערן אופן¹⁵ ווי מצד די מעשים טובים ביז איצטער.

* * *

מען וועט געבן יעדערן פון אייך אַ דולר אויף אָפגעבן לצדקה, ומה טוב – אַז ביום החתונה¹⁶ אינדערפרי, זאָל סיי דער חתן און סיי די כלה געבן דאָס אויף צדקה (בהוספה מדילי),

און מוסיף זיין בהחלטות טובות בכל עניני תורה ומצוות'.

און דאָס¹⁷ וועט נאָכמער מוסיף זיין בברכות ה' בכל המצטרך, ובפרטיות – אַז די הכנות צו דער חתונה זאָלן זיין בשעה טובה ומוצלחת, די חתונה זאָל זיין בשעה טובה ומוצלחת, ובמזל טוב מזל טוב¹⁸,

און גיין מחיל אל חיל – פאַר דער חתונה און נאָך דער חתונה – בכל עניני תורה ומצוות¹⁹, ומתוך שמחה וטוב לבב.

און ס'זאָלן מקויים ווערן די אַלע ברכות וואָס מ'זאָגט אין די שבע ברכות, די ברכות וואָס מ'בענטשט חתן-כלה נאָך פון פריער, און עאכו"כ שפעטער – מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה²⁰,

און זוכה זיין בתוככי כל אחד ואחת מישראל – צו דער גאולה האמיתית והשלימה, וואָס דאָס איז די נישואין של הקב"ה וכנס"י, במהרה בימינו ממש.

לקו"ש ח"כ ע' 575-6

(14) שמו"ר ספט"ו. נתבאר בלקו"ת שה"ש ביאור לד"ה כי על כל כבוד חופה פ"ג (מח א-ב).

(15) כי ריבוי דרגות ועליות באופן הגאולה (ובמילא – הנישואין וכו') – וכמובן מריבוי הדרגות שבין „עני ורוכב על החמור“, „וארו עם ענני שמיא“ (סנהדרין צח, א). וראה שעדי אורה (ד"ה יביאו לבוש מלכות, פצ"ד ואילך) באופני הבירור מהר או כו'.

(16) מדרש תלפיות ענף חו"כ אות ח. שלחן העזר ס"ו סעיף ו' סק"ה.

(17) כי ההחלטה עצמה בנוגע לעתיד – ממשיכה ברכה וכו' (ראה שו"ע או"ח סתקע"א ס"ג).

(18) כנוסח הרגיל בשייכות לחתונה – כנגד ב' מזלות דנוצר ונקה. ובנישואין ב' המזלות דחו"כ מתאחדין (משא"כ באירוסין – יבמות סד, ב).

(19) תהלים פד, ח. סיום וחותם מס' ברכות. וראה שו"ע אדה"ז חאו"ח סקנ"ה.

(20) ברכה שלישית דברהמ"ז. וי"ל שזהו כנגד ד' אותיות שם הוי"ו: מל' (מלאה – שלימות דמקבל). ז"א (פתוחה – משפיע). חו"ב. וראה ס' היעב"ץ. ולהעיר אשר אב ואם ובן (בנים) ובת (בנות) הם בדוגמת ד' אותיות דשם הוי"ו (זח"ג (אד"ז) רצא, רע"א), וכולם ביחד – שם שלם.

לשון הברכה לקבוצת חתנים וכלות שיחיו אור ליום הרביעי¹, כ"ב כסלו² התשמ"ג

[תרגום מאידית]

השי"ת יברך את כל אחד מכם ואת כולכם³ יחד בכל המצטרך הן בגשמיות
והן ברוחניות⁴,
ובנקודה העיקרית – לעשות את ההכנות⁵ הנכונות לחתונה שהיא תהי'
בשעה טובה ומוצלחת,
שעיקר ההכנה הוא⁶ – להפיץ⁷ נר⁸ מצוה ותורה אור⁹ מסביבכם ולהוסיף¹⁰
יותר אור מסביבכם,
שזה מוסיף עוד יותר¹¹ בברכותיו של הקב"ה, שזה יהי' בנין עדי עד¹² על
יסודי התורה והמצוה.
ואח"כ אחרי החתונה, להגדיל את הפצת התורה והיהדות, עוד יותר¹³ ממה
שתעשו עד אז,
וזה גם יוסיף בברכותיו של הקב"ה לשניכם (החתן והכלה) יחד כפי
שמאחדים יחד, בכל המצטרך,
ובפרט בנקודה הפנימית – לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ע"י הבנין עדי
עד,

-
- (1) להעיר מדבר משנה: בתולה נישאת ליום הרביעי (כתובות בתחלתה), ר"ת לבנה (ראה תולעת יעקב הובא בשל"ה שער האותיות (קא, ב) ובאוה"ת ויחי שסא, ב). וראש וסוף שלה ליום הרביעי.
 - (2) ראה לקוטי לוי יצחק אגרות, ע' רה.
 - (3) מעלת הרבים והציבור, וד, כולנו כאחד" (עין תניא פ' לב).
 - (4) כהסדר דכ"ק מו"ח אדמו"ר ברוב הפעמים ככולם – „בגשמיות וברוחניות“.
 - (5) דדבר חשוב צריך הכנה (ביצה ב, ב. וראה אנציקלופדיא תלמודית ערך הכנה בתחלתה. ושו"נ). ומזה מובן שכל שתגדל החשיבות – תגדל ההכנה, הכנה רבה וכו'.
 - (6) מתאים לחידוש עיקרי בחתונה ונישואין – גילוי כח הא"ס (נתבאר בארוכה בהמשך שמח תשמח תרנ"ז, ע' 5 (סה"מ תרנ"ז ע' קעז) ואילך).
 - (7) בעצמו ובעולם.
 - (8) משלי ו, כג.
 - (9) כי התומצ"מ משיכים כל הברכות וכלים להם. ועפ"מ"נ אם בחוקותי גו' מצוותי גו' ונתתי גשמיכם גו' (ר"פ בחוקותי וברמב"ן).
 - (10) במקום שכבר ישנם.
 - (11) וכפירוש חז"ל" ויתן לך – יתן ויחזור ויתן (ב"ר פס"ו, ג. הובא בפרש"י עה"פ תולדות כז, כח).
 - (12) ראה לקו"ת פקודי (ד, ד ואילך). ביאוה"ז – לאדהאמ"צ (וארא לז, ד). להצ"צ (וארא קפח ואילך).
 - (13) שלא בערך – דנעשית מציאות חדשה נעלית יותר – „ויקרא את שמם אדם“ (בראשית ה, ב).
- ולהעיר ששנים ביחד מגביהים משא יותר מכפלים דכאו"א (סוטה לד, א. הובא בפרש"י שלח יג, כג).

שכל זה ממהר עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יהיו הנישואין של הקב"ה עם כנס"י¹⁴, בנין עדי עד, לנצח.

וכל פעולה טובה, ובפרט חתונה (אצל יהודים), מוסיפה (וגם ממהרת ומזרזת) בשלימות של הנישואין דהקב"ה וישראל (שתהי' בגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש), תהי' באופן עוד יותר נעלה¹⁵ מכפי שזהו מצד המעשים טובים שעד עתה.

* * *

יתנו לכל אחד מכם דולר כדי ליתנו לצדקה, ומה טוב – שביום החתונה¹⁶ בבוקר, הן החתן והן הכלה יתנו זאת לצדקה (בהוספה מדילי'),

ולהוסיף בהחלטות טובות בכל עניני תורה ומצוותי'.

וזה¹⁷ יוסיף עוד יותר בברכות ה' בכל המצטרך, ובפרטיות – שההכנות לחתונה יהיו בשעה טובה ומוצלחת, שהחתונה תהי' בשעה טובה ומוצלחת, ובמזל טוב מזל טוב¹⁸,

וללכת מחיל אל חיל – לפני החתונה ואחרי החתונה – בכל עניני תורה ומצוותי'¹⁹, ומתוך שמחה וטוב לבב.

ושיקויימו כל הברכות שאומרים בשבע ברכות, הברכות שמברכים את החתן-כלה עוד מלפני זה, ועאכו"כ אחרי זה – מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה²⁰,

ושנזכה בתוככי כל אחד ואחת מישראל – לגאולה האמיתית והשלימה, שזהו הנישואין של הקב"ה וכנס"י, במהרה בימינו ממש.

(14) שמו"ר ספט"ו. נתבאר בלקו"ת שה"ש ביאור לד"ה כי על כל כבוד חופה פ"ג (מח א-ב).
 (15) כי ריבוי דרגות ועליות באופן הגאולה (ובמילא – הנישואין וכו') – וכמובן מריבוי הדרגות שבין „עני ורוכב על החמור“, „וראו עם ענני שמיא“ (סנהדרין צח, א). וראה שעדי אורה (ד"ה יביאו לבוש מלכות, פצ"ד ואילך) באופני הברור מהר או כו'.
 (16) מדרש תלפיות ענף חו"כ אות ח. שלחן העזר ס"ו סעיף ו' סק"ה.
 (17) כי ההחלטה עצמה בנוגע לעתיד – ממשיכה ברכה וכו' (ראה שו"ע או"ח סתקע"א ס"ג).
 (18) כנוסח הרגיל בשייכות לחתונה – כנגד ב' מזלות דנוצר ונקה. ובנישואין ב' המזלות דחו"כ מתאחדין (משא"כ באירוסין – יבמות סד, ב).
 (19) תהלים פד, ח. סיום וחותרם מס' ברכות. וראה שו"ע אדה"ז חאו"ח סקנ"ה.
 (20) ברכה שלישית דברהמ"ז. וי"ל שזהו כנגד ד' אותיות שם הוי"ו: מל' (מלאה – שלימות דמקבל). ז"א (פתוחה – משפיע). חו"ב. וראה סי' היעב"ץ. ולהעיר אשר אב ואם וכן (בנים) ובת (בנות) הם בדוגמת ד' אותיות דשם הוי"ו (זח"ג (אד"ז) רצא, רע"א), וכולם ביחד – שם שלם.

ר' ברוך נחשון מיתוך ההקדמה לספר

"הנחשונות הראשונה הייתה התקשרותו המופלאה לרבי מליובאוויטש, שלווה במסירות נפש שאין כדוגמתה. הרבי לקח עליו חסות, הדריך וטיפח אותו ועשה עבורו מחווה שאף אחד לא זכה לה - הורה לו לעשות תערוכה ליד בית 770 בניו יורק והגיע בעצמו לפתוח אותה, ובמשך כמעט שעה עבר בה וחיווה את דעתו.

פריצת הדרך השנייה הייתה הגעתו במסירות נפש עם שרה אשתו וארבעת ילדיהם הראשונים לגרעין המתנחלים הראשון בחברון עם הרב משה לוינגר זצ"ל ומשפחות חלוציות נוספות. במשך שהותם מאז ועד היום פרצו את הדרך לשוב היהודי בחברון על ידי קיום הבריתות הראשונות בחברון בכלל ובמערות המכפלה בפרט. לאחר מותו הפתאומי של בנם התינוק אברהם ידידיה ע"ה התעקשו לקבורו בבית העלמין היהודי הישן בחברון נגד רצון הצבא והשלטונות, שלא יכלו לחסום אם יהודיה הנושאת בזרועותיה את תינוקה המת. כך נסללה הדרך לפתוח מחדש את בית העלמין.

נחשונות היסטורית נוספת בחברון הייתה רעיונו של ר' ברוך, בימים שבהם נאסר על יהודים להתיישב בחברון ודחיקתם לקרית ארבע, להיכנס ל'בית הדסה' הנטוש עם נשים וילדים, מה שפרץ את הדרך להתיישבות יהודית קבועה בעיר האבות חברון.

פריצת דרך נחשונית נוספת הייתה מניין הקבע שייסדו ר' ברוך ושרה בביתם בשבתות, חגים ומועדים, שהיווה אבן שואבת למתפללים שלא מצאו את מקומם במניינים מסודרים אחרים בקרית ארבע. פרט למניין הקבע הפך ביתם למקום הכנסת אורחים לכל דכפין ברוחם של אברהם אבינו ושרה אמנו.

ומעל לכל גולת הכותרת של חייו הייתה כמובן הציור שבו עסק, שפרץ דרך לאמנים יהודים רבים. ציוריו התפשטו ברחבי העולם היהודי ומעבר לו, וקידשו את ה' לאור משימת החיים שהטיל עליו הרבי מליובאוויטש ביחידות: "דורות רבים עברו וחוש הציור בכשרות לא ניתקן ואתה תתקן זאת!".

הוא צייר עם המגבלות שהטילה עליו ההלכה, וביטא בציוריו מחד את קדמוניותה רבת ההוד של ארץ ישראל, ומאידך את חלום הגאולה המרהיב. מתוך ההווה הכואב התחבר לשורשי עם ישראל וארץ ישראל, ולחלומו הגדול על הגאולה.

ציוריו המרהיבים היו ספוגים בעומק חסידי, והיו בעצם דברי תורה עמוקים שנכתבו במכחול.

ר' ברוך כאב כל ימיו את המציאות הפוליטית המרה, וביטא זאת רבות בדיבוריו ובכתביו, אולם ציוריו הרקיעו שחקים למחוזות אחרים. את ההשראה לציוריו קיבל מהתבוננות מופלאה במרחבי הטבע וממרחבי היהדות - תנ"ך ובפרט תהילים, מדרשים ומאמרי חסידות, והיא באה לביטוי בחלומות ובחזיונות שתאר בכתביו.

לנוחות הקורא!

הספר הינו ליקוט של סיפורים שסופרו ע"י אנשים שונים וחלקם ע"י ר' ברוך בעצמו, בסוף כל סיפור מצוין המקור המספר את הדברים.

ברוך נחשון נולד בחיפה להוריו מנחם ולאה, אנשי הפועל המזרחי, ברוך הצעיר היה ילד שתקן אך חסר מנוחה, וכבר בשנותיו המוקדמות ניכר כשרונו בציור. כשהיה בן 12 החליטו הוריו לשלוח אותו ללמוד ציור אצל הצ׳יר שלמה נראני. ברוך נהג לעמוד שעות ארוכות לציודו של נראני ולהתבונן בו מצייר. התפנית הגדולה של ר' ברוך הייתה בתום לימודי התיכון על סף כניסתו לחיים. המעבר המפתיע שלו משיבת 'כרם ביבנה' לשיבת חב"ד בלוד שינה את כל מהלך חייו.

מחתרת שגרמה למהפך בחייו

עם תום הלימודים בבית הספר התיכון התגייסו שנינו לנח"ל (נוער חלוצי לוחם), שבו שולבו אימונים צבאיים בשנת שירות. בזמני היה השירות באחד הקיבוצים, ואילו בזמנו של ברוך - באחת הישיבות. במסגרת זו הוא פנה ללמוד בישיבת 'כרם ביבנה' בקיבוץ יבנה. יום אחד הוא נעלם מן הישיבה, וצץ בישיבת חב"ד, 'תומכי תמימים' בלוד. מסתבר שהייתה ביבנה "מחתרת" של חב"ד, אשר גרמה - כך הסתבר בדיעבד - למהפך בחייו.

אחי בחר בלייבוניץ ואני בלובניץ

הליכותיהם ודעותיהם של אנשי חב"ד קסמו לו, והוא שמח להצטרף לשורותיהם, וברבות הימים - לצרף אליהם גם את אשתו שרה, שתידל לחיים ארוכים.

ר' ברוך כנער בנח"ל

כדרכם של מצטרפים חדשים הוא ניסה שוב ושוב להשפיע גם עלי מן השפע שנחשף אליו, ואולם בעניין זה הוא נחל כישלון צורב. באחד מן הראיונות שהעניק לאמצעי התקשורת הוא סיכם את הבדלי ההשקפות בינינו באמרה השנונה: "אחי בחר בלייבוביץ' (כוונתו לפרופסור ישעיהו לייבוביץ'), ואילו אני בחרתי בלייבוביץ'".

למרות אי הדיוק באמרה, במהותה היא אכן משקפת נאמנה את תמונת המצב. אולם עובדה זו לא פגעה כהוא זה ביחסינו.

האח ישראל נחשון

הרגשתי שהנשמה היהודית זועקת

לילה אחד, כשהגיע ערב י"ט בכסלו, הכריז אחד הבחורים בישיבה שנוסעים לי"ט בכסלו לכפר חב"ד. שאלתי 'מה זה י"ט בכסלו? ומה זה כפר חב"ד?' כל מה שהם ידעו לענות לי, שזה כפר של חסידים שהצליחו להימלט מציפורני סטאלין, ובכל קרן זווית שם מונחת חבית וודקה והחסידים רוקדים ונופלים שיכורים בצדי הדרכים... אמרתי לעצמי שזה נשמע מעניין... והחלטתי לנסוע ולראות בעצמי את המחזה.

כאשר נכנסנו לאולם הריק (כעבור שנים הוקם שם בית ספר לדפוס) שמעתי קבוצה של חסידים שרים ניגונים שמשכו מיד את לבי, והרימו את רוחי לספירות גבוהות של קדושה. הרגשתי שהנשמה היהודית זועקת. זה מאוד משך אותי. היום איבדו את הנשמה וכבר לא שומעים דברים כאלה. ראיתי סביב את הילדים העטורים בפאות ואת עיניהם המאירות, ואז אמרתי בלבי: אני שייך לכאן!

מחזה מוזר ובלתי נשכח

לאחר ההתוועדות של י"ט כסלו בכפר חב"ד, לקחו אותנו לישיבה בלוד, שם ראיתי בחורים בני עליה. היה זה מחזה מוזר, שעד היום עומד לנגד עיניי, פליטי תימן יחד פליטי רוסיה יושבים בצוותא חדא באולם צפוף ולא אסתטי סביב שולחן פשוט, ועליו כמה בקבוקים עם

המשפיע ר' שלמה חיים קסלמן בהתוועדות חסידית

משקה לבן בלתי מוכר, וכמה זנבות עלובים של דג מלוח... בראש השולחן יושב ר' שלמה חיים קסלמן, איש מבוגר מאיר עיניים, מלא שמחה ואור פנימי, והוא מלהיב את התלמידים בדברי תורה ובשירים מלאים רגש עמוק, כאשר ברקע נשמעים קולות המוזאון...

אל תיגע בו! יש לו מכתב מהרבי

בלילה לקחו אותי לישיבת לוד, שבה היה המשפיע ר' שלמה חיים עליו השלום. הוא הושיב אותי לידו ולא עזבתי אותו עד שהלכתי לצבא. כשחזרתי מהצבא היה לי מצב רוח מאוד קשה, ואין מה להאריך. כדי להרגיע את הנפש שלי נכנסתי למקום הכי לא מתקבל על הדעת של אפרים וולף, שהיה המנהל הכללי של המוסד 'תומכי תמימים לוד'. מאוחר יותר גם כפר חב"ד היה תחת סמכותו, איש רציני, יקה, אמיתי, ויש לו בנים חשובים ושלוחים.

המקום הכי טוב בשביל הציור שלי היה בפרוודור שלפני המשרד של אפרים וולף, ששם הכניס את כל הנדבנים שישב איתם בשקט ובלחשושים והחזיק את הישיבה. פתאום הוא רואה אדם זר כמוני יושב שם ומצייר נופים.

הוא ניגש לרב ישראל גרוסמן, אבא של האחים גרוסמן ממגדל העמק, ואומר לו, "מה זה פה?! הַאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט?!". ישראל גרוסמן אמר לו: "אל תיגע בו! יש לו מכתב מהרבי".

נשארתי שם בלוד, ונהייתי אחד מאנשי הישיבה. הייתי תמיד יושב ליד ר' שלמה חיים, ושומע את הניגונים המדויקים שיוצאים מהלב, כי הוא דייק בכל ניגון על כל פרט.

הייתי אצל ר' שלמה חיים בבית בסעודת פורים. כדי להגיע לדירתו הייתי צריך לעבור מעבר של חול. ובכל זאת ישבו בחצר הבחורים ונגנו. היה עולם הבא בתוך שיא של עולם החול.

ר' ברוך, מתוך התוועדות תשע"ט

הכמה עצומה מעבר לדפים המודפסים

בחרתי ללכת ללמוד בישיבה. המעבר החד ממסגרת השירות הצבאי אל כותלי ישיבת חב"ד לא היה קל עבורי כלל ועיקר. שוב נכנסתי למסגרת, והפעם למסגרת לימודים שיטתיים של התורה. היה זה נגד הטבע בעבורי, לשבת שעות ארוכות סביב סוגיא בדף גמרא. היתה זו תקופה קשה מאוד של מאבק בין מאווי הגוף לבין רצון הנפש. מאבק אשר יצר אצלי מתחים גדולים שמצאו את פורקני בהתוועדויות ובניגוני חסידים... בציור. ובכן, שוב חזרתי אצל הציור. למזלי נמצאו בחורי הישיבה מאוד סובלניים, אם כי לא כולם הבינו לרוחי, אך לא הפריעו לי במלאכתי. ציירתי אז הרבה, ללא מעצור, ימים ולילות. וכשהוספתי ללמוד התבהרו והתרחבו לפני אופקים עצומים, והבנתי שמעבר לדפים המודפסים ישנה

חכמה עמוקה של דורות, ועד היום ישנם יהודים המקיימים בהתלהבות את אשר הם לומדים. ובראשם עומד ענק הרוח הוא הרבי מליובאוויטש.

יומן הזכרונות

קרא לי "האבא שלי"

ברוך היה מכנה אותי וקורא לי "האבא שלי" במשך שנים רבות, משום שקירבתי אותו לחב"ד. ההכרות שלנו החלה בערך בשנת תשי"ז. שנינו היינו חברים בגרעין הארצי 'אמונים' ב'בני עקיבא'. אני התגוררתי ברמת גן ברמת יצחק והוא גר בחיפה. עשינו מפגשים ארציים לגיבוש ופעילות, ובמסגרת זו פגשתי אותו. בקיץ תשי"ז ובשנת תשי"ח למדתי בישיבת חב"ד בלוד בשכונת הרכבת, ואילו ברוך למד בתיכון בחיפה בעיר בה גדל. הזמנתי אותו אלי לישיבה להתארח בה.

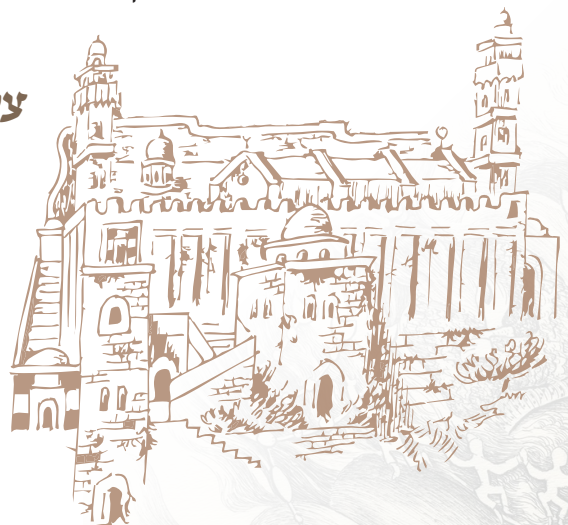
הגיע לישיבה וקיבל הלם

הוא הגיע לישיבה וקיבל הלם. כל הווי הישיבה היה רחוק מאוד ממנו. הבחורים היו מגודלי זקנים, חובשי מגבעות או קסקטים סגורים, להבדיל מ'בני עקיבא' שלחלקם היה קסקט פתוח. הבחורים לבשו חליפות וחלקם דיבר אידיש. גם העברית שלהם הייתה מתובלת במושגים הלקוחים מתורת חב"ד שלא הכיר. פתאום נקלע לעולם חדש, להווי זר לו, ממש הפוך מהווי שבו הורגל בחיפה, הגיע למנטליות שונה לגמרי.

בכל זאת רוב בחורי הישיבה נגשו אליו ולחצו את ידו במאור פנים ובחביבות, מה שמצא חן בעיניו מאוד. התיישבנו ליד שולחן והתחלתי ללמד אותו 'תניא' בעמקות, כפי שלמדתי אצל המשפיע שלי ר' מאיר בלז'נסקי. עד מהרה התברר לי שהחומר רחוק מאוד מרמת הלימודים התורניים שהורגל להם בתיכון בחיפה.

צייר בעפרון את תלמידי הישיבה

בעודי מדבר ברוך הוציא דף נייר והחל לצייר בעפרון במהירות את תלמידי הישיבה שישב מולנו חבוש במגבעת. הוא סיים בתוך זמן קצר ביותר לצייר ציור מושלם ומדויק. אחר כך הוציא דף נוסף והחל לצייר בחור אחר שחבש לראשו קסקט, וגם אותו סיים במהירות ובדייקנות.

נוכחתי לדעת שיש לו נפש מאוד ציורית וכישרון גדול לציור. גם גיליתי שיש לו אמונה חזקה בבורא עולם. לקראת תחילת סדר לימוד החסידות שבו הגיע ר' שלמה חיים קסלמן, הסברתי לו מה זה משפיע, מהם תפקידיו בישיבה, ובפרט הארכת בתיאור דמותו של ר' שלמה חיים ופעולותיו, הן לגבי עצמו והן לגבי כל תלמיד ותלמיד בישיבה.

התרגש מהמשפיע של הישיבה

והנה נכנס ר' שלמה חיים לאולם הלימודים והתיישב על מקומו. מיד הבחנתי שהוא עורר רגש מאוד חזק אצל ברוך. הוא התבונן במראהו ובזקנו הגדול והמיוחד. נגשנו אליו והוא לחץ בחמימות את ידו של ברוך, הביט בו במבט מלטף ובמאור פנים ואיחל לו הצלחה רבה. חזרנו למקומנו, ברוך לא חדל מלהתבונן בדמותו של המשפיע תוך כדי שאני ממשיך בהסברים על מעלותיו. כך הסתיים היום הראשון.

למחרת אחרי התפילה בארוחת בוקר, ברוך רצה לעזוב את הישיבה כי כבר ראה והתרשם מכל המראה הציורי שהתגלה אליו, אולם שכנעתי אותו שעדיין לא ראה הכל, ובוודאי שלא הבין כלום, ולכן כדאי שיישאר עוד יום נוסף. הוא הסכים, ואז לקחתי אותו לבניין הישיבה הישן בפרדס, בניין ערבי נטוש שמוקף בפרדס גדול של תפוזים, וכאשר הישיבה נוסדה, הלימודים והפנימיה התקיימו בבניין זה.

ברוך התרשם מאוד מהפרדס ומהבניין המיוחד שמרכזו שימש באותה עת את התלמידים התימנים שהתקרבו לחב"ד. אחרי שנים ברוך צייר את הבניין ואת הפרדס בציור צבעוני ונתנו לי במתנה לרגל זכרונותינו המשותפים.

התלהב מכל עשב פרח וציפור

בין בניין הישיבה לעבר כיוון רמלה היה מטע עצי זית גדול. לקחתי אותו לשם והתחלנו לטייל לכיוון רמלה. ברוך לא הפסיק להתלהב מכל עשב ומכל פרח, ומהציפורים שקיננו שם, תוך כדי שאני מסביר לו יסודות בתורת חב"ד, תולדות חב"ד, מנהגים וסיפורים. כך עבר חצי יום. לקראת הצהריים חזרנו לישיבה, ואז התיישבנו ללמוד כמה שורות מתוך ספר ה'תניא' או קטע קצר אחר במשך כמה דקות. אחרי ארוחת הצהריים שוב ערכנו את הטיול הזה, וכך ברוך הסכים להישאר בישיבה. המשכנו כך מדי יום במשך שבועות רבים עד חודש שבט עם טיול לפני הצהריים וטיול אחר הצהריים. ותוך כדי הטיולים הסברתי לו דברי חסידות שידעתי, והוא הסתכל על הנוף, שאל והתעניין והתקדם בידע שלו.

הפך לפעיל מרכזי ומשפיע

ברוך התקדם לאט לאט בשיחות שלנו. כל פעם נוספת העניקה לו מושגים נוספים. אחר כך הראיתי לו איך המושג החדש כתוב בספר ה'תניא'. שכנעתי אותו לגדל זקן ולנהוג במנהגי חב"ד, וקישרתי אותו עם חברים בשיבה, כי ידעתי שאני עוזב עוד מעט. וכן הכנסתי אותו לארגון את"ה ('איגוד תלמידי הישיבות') בתוך הישיבה, שהולכים ועושים פעילות מחוץ לישיבה במרכזי נוער ובישיבות אחרות. הוא נהיה אחד מהחבר'ה, הפך לפעיל מרכזי, והתחיל להשפיע על אחרים להתקרב לחב"ד.

הוא התחיל לנהוג במנהגי חב"ד, והתחיל לקרוא לי "אבא שלי", למרות שהיינו באותו גיל,

אבל הוא התכוון כמובן לכך שאני הבאתי אותו לחב"ד, כאילו שילדתי אותו לתוך חב"ד. כמעט הפסיק לקרוא לי צבי, אלא נהג לקרוא לי רוב הזמן, "אבא שלי, בוא נלך לאכול!", "אבא שלי, בוא נלך לטייל!", "אבא שלי, בוא נלמד!..."

ר' ברוך בתקופת שהותו בישיבת חב"ד

שלה לי דו"חות פעילות

בחודש שבט יצאתי לשירות צבאי ושרתתי בהיאחזות כרם אבשלום. הוא כתב לי בגלויה דו"חות פעילות ושלח לי לצבא, כתב לי אלו פעולות ביצע בתוך הישיבה כדי לקרב אחרים, ואיזו פעולה הוא מתכנן לעשות בחיפה. זו גלויה מאוד מיוחדת, ממש היסטורית. ברוך כותב שהגיעו לישיבה לשבת אורחים, וביניהם היה אחי יוסף, שלמד אז בישיבת כפר חב"ד:

"באו לשבת שבעה אורחים, ביניהם אחיך יוסי, והחבר'ה התלבשו עליהם אחד אחד. בערב שבת התחלקו לקבוצות. בשבת כולם עלו לתורה, ואחרי הצהריים נערכה להם התועדות מיוחדת".

לפי הדיווחים שלו רואים שכבר נהיה אחד הפעילים בשיבה. הוא ראה לנכון לדווח לי, כי הרגיש שאני קירבתי אותו, וכביכול אני הסמכות שלו. הוא כתב לי בגלויה שימשיך הלאה לדווח מה תוצאות הפעילות.

באותה תקופה היה נפוץ קירוב של חובשי כיפות סרוגות. ברוך התחיל לגדל זקן ולהוציא

ציציות בחוץ, ללכת עם חליפה, התחיל להניח תפילין לפי מנהג חב"ד, ועבר לסידור 'תהלת ה" של חב"ד, הרגיש ממש חב"דניק.

התפעל מריקוד הטוב

הבן של ר' שלמה חיים התוועד איתם בעברית. ברוך החל לרכוש את הביטויים החסידיים באידיש. הוא לא כתב "הבן של שלמה חיים", אלא "בערל שלמה חיים'ס", במרכאות. הוא קלט חלק מסגנון הדיבור שהיה זר לו בתחילה. בתוך חצי שנה הוא התברג טוב מאוד בפעילות הישיבה.

ברוך כותב עוד שההתוועדות הייתה יחד עם התימנים שמדברים בעברית, ואחרי מנחה הם הלכו להתוועדות הכללית עם המשפיע ר' שלמה חיים, ובסופה רקדו את ריקוד הכוכב, שבו מניחים את הידיים אחד על הכתף של השני. אני על הכתף שלו והשלישי על הכתף שלנו, וככה נוצר כוכב כזה, ריקוד חב"ד'י שלא רואים בחוגים אחרים. זה הפליא אותו ועשה עליו רושם חזק כשהתקרב, ולאחר מכן כבר כתב לי שזה הפליא את האורחים מאוד.

שיעור חסידות מחתתי כ'רם ביבנה'

ברוך כתב שהוא כבר משכנע אותם שיעשו שיעור חסידות בתוך 'כרם ביבנה' במחתרת... ואחר כך כתב: "בשבת הקרובה נצא כמה חבר'ה לחיפה. בתוכנית בערב שבת נבקר בסניף 'השומר הצעיר', בשבת בבוקר בבתי כנסיות, אחרי הצהריים ביקור אצל אבא חושי שהיה ראש העיר, במוצאי שבת קודש ביקור ב'בני עקיבא'. מקווה שתכלית זו תצא לפועל באופן יותר טוב, ואז אני אשתדל לספר לך".

היו לי הרבה מכתבים ממנו. אולם הגלויה הזאת שנכתבה בסיון מראה על התפנית, וניכר איך בתוך כחצי שנה השתנה מן הקצה אל הקצה בגלל הפעילות שעשינו איתו של כמה שעות טיולים מדי יום.

נקשר להתוועדויות לשמחה ולשירים

הייתה לברוך אהבת חברים. כל מי שניגש אליו אמר לו בהתלהבות "שלום עליכם", הוא נקשר להתוועדויות, לשירים ולשמחה.

חוץ מזה התוועד לצד הרוחני, לרעיונות של החסידות, שבתור אחד שלמד בתיכון דתי לא הכיר אותם. הייתה לו אמנם אמונה חזקה, אבל היא לא הייתה מבוססת בשכל. חב"ד זה חכמה בינה ודעת שמסבירים: מה זה הקב"ה? מה זה עולם? למה הקב"ה ברא את העולם?

בחורים יושבים ולומדים ב'זאל' של
ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד

מה זה יהודי? מה ההבדל
בין יהודי לגוי? מה המטרה
שלנו? למה נולדתי? למה
הקב"ה שלח אותי לכאן?
כל הדברים האלו פותחים
אפיקים חדשים, גם לשכל
וגם לרגש.

בהתחלה ברוך היה רחוק מזה, אבל נתתי לו בכל פעם
חסידות בכפיות קטנות, תוך כדי הטיולים שלנו וזה משך אותו, כמו חבר'ה אחרים שקירבתי
באותם ימים. כאשר הייתי בצבא בכרם אבשלום והוא נמצא פה, הוא כבר נהיה אחד
מהחבר'ה. איך אנחנו יודעים שהצלחנו עם מי שקירבנו אותו לדרך? אם הוא מתחיל לתת
לזה שקירב אותו עצות והדרכה או מוסר, זה סימן שהצלחנו בקירוב...

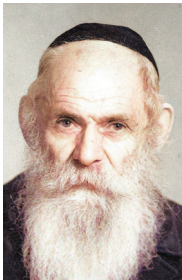
לפעול בכל הכוחות להפצת המעיינות

ברוך כתב בגלויה ששלח אלי: "אני הולך לחיפה, אבל אין לנו כח אדם לבוא לכרם אבשלום,
לפיכך עליך בתור אחד מאנ"ש לפעול בכל הכוחות להפעלת המעיינות לקדושה ולטהרה,
יתן לך ה' כח ועוז להצליח, חזק צבי ואמץ ויהיה ה' עמך". הוא הרשה לעצמו להפעיל אחרים,
שגם אני אעשה את זה.

עדיין נשארו לו עדיין הסממנים של 'בני עקיבא', כמו שכתב: "דרוש בשלום החברים
והחברות", ואחר כך: "ואסיים בברכת חברים לתורה ועבודה", אבל במשך השנים זה ירד.

בא לישיבה ומתחיל לצייר

כאשר ברוך בא לישיבה, עניין אותו לצייר מה שראו עיניו. אם אתה רוצה לדבר איתו
תדבר לקיר... רצה לצייר את ההוא עם המגבעת, ואת ההוא שהולך עם
קסקט סגור, עניין אותו עכשיו להסתכל בזקן היפה של ר' שלמה חיים,
בעיניים שלו, בהדרת פניו. זה מה שמשך אותו בהתחלה.

המשפיע ר'
שלמה חיים קסלמן

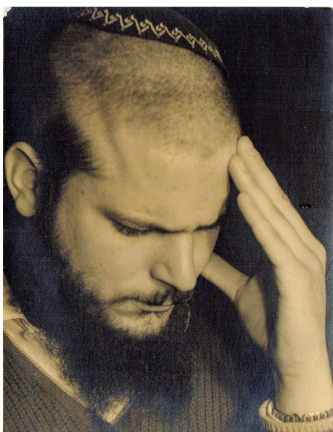
הוא צייר ציורים מהירים כאלה, ואיני יודע אפילו אם שמר אותם.
אחר כך הוא צייר את בניין הישיבה עם הפרדס בצבעים ונתן לי במתנה
את הציור המקורי שנמצא אצלי עד היום בסלון.

'הפרדס' הפך למושג היסטורי בחב"ד. אם אמרתי שלמדתי ב'פרדס'
נתנו לי כבוד גדול. זה היה בניין יפה של שי"ח ערבי, בניין עם עיגולים

בתוך פרדס ענקי, שעשה על ברוך רושם מאוד חזק. והוא נתן לי את הציור למזכרת לזכר הימים הראשונים שבהם נפגשנו כאשר החל להתקרב לחב"ד.

שירת בנח"ל וביקר בישיבת פונבז'ז

הייתה לברוך פעילות הפצה בתנועות 'השומר הצעיר' ו'בני עקיבא', הגיע עם חברים עד ראש העיר. אחר כך התהפך הגלגל והוא התחיל את השירות הצבאי שלו בנח"ל, ואני יצאתי

ר' ברוך יושב ושקוע
בלימוד חסידות מעמיק

כבר לשירות האזרחי. במסגרת שהוא היה בשירות הצבאי יש שם צ'ופר - אפשרות לחיילים להגיע לכל מיני קורסים ולימודים שמעניינים אותם. אחד שלחו לקורס מְטָעִים, אחד לקורס ריקודים, ואילו ברוך ביקש שישלחו אותו ל'ירחי כלה' לישיבת פונבז'ז בבני ברק בקיץ, וישב שם שבועיים.

גרתי לא רחוק משם ברמת יצחק, והייתי בא אליו כל יום, אחרי ארוחת בוקר ונשארתי שם עד הלילה. היינו יושבים ולומדים 'תניא' כל היום, ומדברים שיחות על חסידות. היו שבועיים של לימוד אינטנסיבי כזה, אחרי שכבר יש לו זקן והיה מקורב לגמרי. תמיד היה לו חשק ללמוד חסידות.

עבודה במשק בשילוב חסידות

בשנת תש"כ שנינו סיימנו את כל העניינים הצבאיים, והתאחדנו להגיע לקיבוץ לביא בגליל התחתון. אני שימשתי שם כמורה בבית ספר בקיבוץ, והוא היה עובד בענפי המשק השונים. היינו שנה שלמה, ובמשך השנה הזאת הספקנו ללמוד חסידות ביחד בכל יום.

פעם ערכנו שנינו מסע רגלי מקיבוץ לביא עד חיפה במשך יום שלם כדי להגיע לבית שלו בחיפה, בדרך עברנו במאהלים של בדואים, וברוך שידע טוב ערבית והכיר את מנהגיהם, שוחח עמם ושאל אותם איך להמשיך בדרך. כמובן שכל הדרך במשך אותו יום דיברנו בענייני חסידות.

קשר הדוק עם אחי יוסף

בתקופת הישיבה בלוד לאחי יוסף גם כן היו ספקות אם לבוא לישיבה או לא, ואני שכנעתי אותו לבוא. הוא כבר הגיע עם מטען של חב"ד כי למד חסידות חב"ד בכפר הרוא"ה, וגם אצל

המשפיע ברמת יצחק ר' מאיר בליז'נסקי ששנינו למדנו אצלו. למרות שאחי הגיע לישיבה אחריו, כאשר ברוך כבר היה חב"דניק מושלם, ואחי עדיין לא החליט מה איתו, אחי השיגו בגלל הרקע המוקדם שהיה לו. הוא החל להשפיע עליו, ושמר איתו על קשר מאוד חזק.

הרב צבי הרטמן

נפשו קשורה בנפשו

מוצאי ממשפחה חב"דית, דור שביעי לאדמו"ר הזקן, מצאצאי הרבנית מנוחה רחל, נכדת האדמו"ר הזקן, שהגיעה לחברון לפני 200 שנה.

את ברוך הכרתי בתשי"ח כאשר בא לישיבת חב"ד בלוד בהזמנת אחי צבי המבוגר ממני בשלוש שנים. בשנת תשי"ח למדתי עדיין בכפר הרוא"ה בכיתה י"א. בתשי"ט סיימתי כיתה י"ב של 'נחלים', ואז עברתי לישיבה שבה למד אחי. היה לי רקע חסידי מפני שבגיל 14 למדתי חסידות ברמת גן אצל המשפיע היקר ר' מאיר בליז'נסקי, ואחר כך ארגנתי בכפר הרוא"ה שיעורי 'תניא'. הייתי מגיע לישיבה בלוד ושם הכרתי את ברוך. הוא היה חבר טוב של אחי והם נקשרו בקשר עז - "וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ".

ריתק את החברה בסיפורים

אחרי לימוד של כמה חודשים בישיבה, ברוך הלך לצבא לנח"ל, ואני נכנסתי לישיבה בסוף תשי"ט. כשברוך היה בנח"ל, הוא הגיע לישיבה לבקר בשבתות, ואנחנו ארחנו אותו. הוא תמיד היה מרתק את החברה בסיפורים. הייתה לו שפה עשירה מאוד ויכולת ביטוי נדירה. הוא שירת גם תקופה מסוימת בליווי שיירות להר הצופים, בתקופה שהיה מותר לבוא בשיירות פעם בשבוע.

תניחו אותם לנפשם

אחר כך (בערך בתשכ"א) ברוך חזר לישיבה אחרי הצבא וזכינו להתגורר בחדר אחד במקום מאוד מיוחד, הצריף של הבניין המיתולוגי. היה בלוד ליד תחנת הרכבת בניין קומותיים ששימש לפני שנים רבות כבית מלון לטורקים. כאשר הרבי הריי"צ, היה בארץ כנראה התאכסן ונח שם למשך כמה שעות.

בכל אופן הבניין היה שייך לישיבה. על הבניין בנו צריף והיו בו ארבעה חדרים, ואנחנו גרנו באחד מהם במשך שנה או שנתיים. באותה תקופה היה לברוך קשה מאוד ללמוד גמרא כי לפני כן למד בתיכון דתי.

סדר היום בישיבה היה נוקשה, והוא היה לומד מדי פעם. חלק מההנהלה אמרו שבחור כזה צריך "לזרוק מהישיבה", ודווקא המשפיע הדגול הרב החסיד ר' שלמה חיים קסלמן זכר צדיק לברכה, היה בעדו ואמר, "תעזבו אותו! תניחו אותו לנפשו. מתי שילמד ילמד".

רוב הזמן צייר בחדרו

ברוך היה מצייר בחדרו רוב הזמן. היו לו הרבה משברים, והיו לנו המון שיחות נפש, בהפסקות הצהריים, בלילות, בהליכה בדרך ועל הגג. בפרדס שבו היה הבניין נשקף נוף מרהיב של מטעי זיתים משני הצדדים, ושם ניהלנו שיחות. היו לנו עשרות שעות של שיחות נפש, ובהן חיקתי אותו להמשיך במצבו כמה שהוא לומד, העיקר שימשיך להיות במסגרת. ברוך ה' הוא המשיך ואחר כך התחתן. כמובן שהייתי בחתונה.

לשמור על קשר חזק עם המקור

מכתב שר' ברוך קיבל מר' יוסף הרטמן בתקופת הישיבה מלוד:

כיון שהנני רואה בך את חברי הטוב ביותר בין כל החבר'ה, ותמיד אנו רגילים לדבר דוגרי לעניין כל אחד מה שיש לו בלב, על כן חשבתי לכתוב כמה מילים אולי קצת חריפות (ותסלח לי על כך), ואולי תיקח זאת ברצינות ובכנות. הענין הוא בזה שבחור מתלמוד תורה שלמד משך זמן כאן ויצא לעולם ה"גדול", חייב לטובתו לשמור על קשר חזק עם המקור, אחרת עלול הוא ח"ו וח"ו להיסחף בזרם העולם ובזרם החיים של "עלמא דשקרא" ולרמות את עצמו שהוא מחזיק מעמד יותר טוב, והקב"ה והרבי שליט"א מרוצים ממנו יותר אם נשאר בבית ולא נוסע אף פעם לשבת לבקר בישיבה. היו אחדים שחשבו כך, אך המציאות טפחה על פניהם, ולבסוף ראינו מי הצודק...

לבחון טוב מאין באה העצה

תמיד דיברת על עמלק המקרר, ועל יצה"ר הבא בלבוש קדושה וכו'. אני מבין לנפשך שיתכן ואינך מרגיש כל כך נעים פה. בכל זאת צריך לשמור קשר עם החבר'ה בישיבה ועם אנ"ש בכפר לפחות פעם בשבועיים או שלושה שבועות לשבת והתוועדות לרגלי מועדים שונים. לפעמים בא היצה"ר בלבוש קדושה - 'למה תיסע לשם? הרי אינך מקבל כלום? תישאר פה, יהיה יותר טוב, בליל שבת או במוצש"ק תדבר עם מישהו בסניף, תשפיע וכו'. הרי הרבי תובע זאת, וכו'. צריך לבחון טוב מאין באה עצה כזאת, האם לא מהחלל השמאלי? ומה כוונתו בזה?...

חג כשר ושמח, יוסי

הרב יוסף הרטמן

תמונת המשפיע בתוך הספר

ברוך היה יהודי חסידי בלי חכמות. אהבתי את המיוחדות והאמת שלו, יהודי פנימי מאוד שבתחילת התקרבותו למד כבחור בישיבה בלוד, שם היה קשור לר' שלמה חיים קסלמן שליווה אותו ותמך בו.

בשנים מאוחרות כאשר למדנו אצלו בבית ביחד ספרים של אדמו"ר הזקן, ראיתי תמונה די גדולה של ר' שלמה חיים קסלמן בתוך הספר, וכך התרשמתי שהוא מאוד הושפע ממנו.

הרב מנחם פליישמן

העידוד כבש את לבו לצמיחת

תלמידי הישיבה עודדו את ברוך לכתוב מכתב לרבי. "הרבי הוא אבא טוב. כתוב לו בפתחות, בדיוק כמו שהיית כותב לאבך". ברוך הסכים, ושפך על גבי הכתב את כל אשר על לבו. המכתב נשלח, והרבי השיב לו במכתב ארוך. מכל תוכן המכתב, המשפט שהכי דיבר אל ברוך היה: "רבים עברו מצב רוח דומה והתגברו והצליחו באופן יוצא מן הכלל". העידוד שזרם מהמילים כבש את לבו לצמיחת.

באותם ימים שנכנס לשיבה, זכה ר' ברוך נחשון לקבל את אחד המכתבים הראשונים שלו מהרבי (ה' מנחם אב תשח"י), בו הוא מקבל הדרכה מפורטת כיצד להמשיך בחייו: "מתאים לתוכן כותבו ואותו ביחוד אשר ילמוד בהתמדה ושקידה ויקיים המצוות כדרוש שעל ידי זה יתווסף עוד יותר בברכות השי"ת והצלחתו בהמצטרך לו בכלל, ושיוכל לנצל כישרונותיו

להשפעה בסביבתו להפיץ שם יהדות האמיתית מסורת ישראל סבא באופן הולך ומתרחב, ומובן שעל ידי זה מתוסף לא רק בהנוגע להאדם עצמו, אלא גם בהמצטרך לקרוביו וביחוד להוריו שי' שגדלוהו וחינכוהו".

שבועון 'בית משיח'

החסידים הזקנים ענייט אותי יותר

כשהגעתי בראשית דרכי לכפר חב"ד, הצעירים לא עניינו אותי, כל אחד בביזנעס שלו, בעניינים שלו, ופשוט לא מצאתי עניין בכל השיחות שלהם. אז הלכתי אל זקני אנ"ש, כי ידעתי שהם הלכו יחד עם הרבי הקודם בכל התנאים. אז הייתי בבית של פולע כהן, אבא של ר' יואל, אצל משה סגל, ואצל חאצ'ק שפרינגר. חיפשתי את האנשים הזקנים יותר, כי הם עניינו אותי.

בן בית אצל ר' משה סגל

ר' משה צבי סגל

בסופו של דבר הייתי בן בית אצל משה סגל. דבר אחד אני זוכר, שאשתו האכילה אותנו. היא שמה לחם שחור, עגבנייה וחביתה, והיה לזה טעם יותר טוב מכל מסעדת יוקרה, טעם שאני זוכר עד היום.

יותר מאוחר קראתי קצת אודותיו, ונודע לי שהוא האיש האחרון שתקע בשופר ביום הכיפורים האחרון, בניגוד להוראות של המופתי הגדול.

אחר כך התחילו מאורעות תרפ"ט. לא הייתה גישה בכלל ליהודים, הוא נכנס למאסר, והרב קוק אמר, "אני לא אוכל את הסעודה של אחרי יום כיפור עד שהוא לא ישוחרר!". זה סיפור על הרב קוק, והוא שחרר אותו. סגל היה סנדק אצלנו בברית מילה.

הוא היה האיש שעשה את הברכה על היין אחרי ברית המילה, ואיך שהוא עושה את הקידוש על היין מופיע סגן המושל, ימח שמו וזכרו חבר של עראפת, סוכן עיתון 'הארץ' (הם חודרים לכל מקום השמאלנים האלה...), תופס את היין, מחייך חיוך מקצועי של איש שב"כ, שופך את היין על הרצפה, מהידיים של משה סגל, לוקח את הכובע שלי ומנגב את הרצפה. אז משה סגל אמר, "לבריטים היה נימוס, הם לפחות נתנו לי לתקוע בשופר עד הסוף".

ר' ברוך, מתוך התוועדות תשע"ט

אין לעורר מחלוקת על לבוש בחתונה

אחד הסמלים שאפיינו כל השנים את ר' ברוך נחשון, היה כובע הברט השחור, הפיאות הארוכות והזקן המפואר. זו הייתה הזדמנות לשאול אותו מאיפה זה בא לו.

"גם זה קשור לתשובה שקיבלתי מהרבי", הפתיע ר' ברוך, "לפני החתונה שלי אמר לי אחד המשפיעים כי עלי ללבוש סירטוק וכובע. אבי שהיה מחוגי הכיפות הסרוגות, מאוד התנגד לכך ולא ידעתי מה לעשות. החלטתי לשאול על כך את הרבי, והרבי בטובו השיב לי: "פשוט שאין עניין כלל לעורר רוגז ועל אחת כמה וכמה מחלוקת בדבר הלבוש בעת החופה והחתונה, ושנואה המחלוקת וכו', וגדול השלום..."

"לאחר פטירתו של סבא" - מספר בנו הרה"ח ר' שניאור חברון שי' אמרתי לאבא שכעת אין כל מניעה ללבוש לבושים חב"דיים. אבל אבא אמר לי בסגנון האופייני: "הרבי מעולם לא הסתכל עלי בגלל הסירטוק שלבשתי או לא לבשתי..."

שבועון 'בית משיח'

מה שהרבי יכתוב זה כמו אירוסין

נפגשתי עם ברוך, והוא אמר לי, "תקשיבי, אמרו לי בחב"ד שלא נפגשים הרבה, לא יוצאים במשך חודשים. אם את רוצה אני אכתוב לרבי, ומה שהרבי יאמר זה כמו אירוסין". אמרתי לו, "אם אתה רוצה לכתוב לרבי שלך, תכתוב!"

ואז סבתא שלי אומרת לי: "א ישיבה בוחער (בחור ישיבה) הולך עם חייקע אויזער (עם מכנסי חאקי)?" ברוך בא עם מכנסי חאקי פשוטים שהיו פעם, וכמובן שבחורי ישיבה לא לבשו כך. אמרתי לה, "סבתא, אני לא מסתכלת על הלבושים החיצוניים שלו. אני צריכה למצוא קשר ביני לבינו". היא אומרת, "אבל הוא לא בחור ישיבה. מי שבא עם מכנסי חאקי לראות בחורה חרדית זה לא מתאים!"

לא רוצה רהיטים. רק לנסוע לרבי

בשנת תשכ"ג התחתנו באולם בתל אביב, שאני אפילו לא זוכרת את שמו. לא היה לנו כסף עבור צלם. לבסוף הבאנו איזה צלם, ואמרנו לו שיצלם רק כמה תמונות, לכן יש לי מעט מאוד תמונות מהחתונה. אחרי כן גרנו בקרית שמואל, שכרנו מאשה זקנה חדר שהיה סמוך לחדרה עם מטבח משותף לשנינו ופתיליה. ברוך אמר, "אני לא רוצה רהיטים, לא רוצה כלום, רק לנסוע לרבי!"

שרה נחשון

נחשון-חיפה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יו"ד תמוז תשכ"ב
ברוקלין

האברך ברוך שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מו' תמוז ה'תשכ"ב.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הק' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע למילוי משאלות
לבבו לטובה בכל הענינים אודותם כותב.

והנה הימים ימי סגולה, בסמיכות לחג הגאולה
יב' ויג' תמוז, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, אשר
על הציון הק' שלו יזכר.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר
10.8.66

פשוט שאין זה ענין כלל לעורר רוגז (ועל אחת
כו"כ-מחלוקת) בדבר הלבוש בעת החזפה והחתונה, ושנואה
המחלוקת כו' וגדול השלום.

כפי שמחאר הדחק בנוגע להוצאות החתונה וכיו"ב
- אינה מובנת הסברא ע"ד ביקור בארצה"ב וקנדה.

הפ"נ שבמכתביו יקרא בעת רצון על הציון הק'
של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

חצי דקה בחדר יחוד

ר' שלמה חיים בא לחתונה שלי יחד עם הבחורים. אני ישבתי בחדר יחוד. לא לימדו

אותי מה זה חדר יחוד. ישבתי עם מרת זוגתי אולי חצי דקה, ופתאום אני שומע את קולות השמחה של הבחורים שהגיעו משיבת לוד. אמרתי לה, "אנחנו עוד נתראה", ויצאתי לחול בַּמְּחֹל יחד עם ר' שלמה חיים והבחורים. הוא נתן לי כבוד. למה? אני לא יודע, אבל כך היה.

ר' ברוך בריקודי החתונה

לא מחפש בית וקריירה, אלא להגיע לרבי

כשהתחתנתי אמרתי לאשתי, "אני לא מחפש בית ולא קריירה, אלא אני רוצה להגיע אל הרבי". ואשתי, אשה כשרה ששומעת רצון בעלה, הייתה גננת במשך שנה שלמה, ואני הייתי גנן, כלומר מדריך בישיבת 'בני עקיבא'...

אספנו את כל המשכורות שלנו, וקיבלנו מכתב מהרב חדקוב, מזכיר הרבי, שהזוג הזה עם מספר תעודות זהות ישראלית, זה וזו מוזמנים ללמוד במוסדות שלנו, 'מרכז לענייני חינוך', למשך שנה. זה מיועד לממשל האמריקאי לדעת שאנחנו לא פריזטים על חשבון הממשל...

ר' ברוך, מתוך התוועדות תשע"ט

יחס אבהי לא רגיל מהרבי

משחר נעוריו זכה הנער ברוך נחשון ליחס אבהי ולא רגיל מהרבי. הרבה התחבטויות נפש, תהיות ולבטים אפפו אותו בראשית הדרך. הוא העלה אותם עלי כתב וְשֶׁגֶרָם לרבי, שהשיב לו בסדרת מכתבים בהם נתן לו מענה על כל השאלות שהציקו לו.

פעם, למשל, הוא כתב לרבי כי בישיבה נשמעה טענה כאילו יש סתירה בין ההוראות של הרבי לעשות מבצעים לבין הלימוד בישיבה, ועל כך כתב לו הרבי ביום כ"א בתמוז תשכ"א:

"ולשאלתו, אף שמעיקרא תמוה המקום לספק, בכל זה באתי במענה אליהם והוא: אשר פסק דין ברור הוא ופשוט גם בשכל הבריא, שצריך להיות לימוד תורתנו הקדושה נגלה וחסידות במסירה ונתינה ובשקידה כפשוטה, כן צריכה להיות עבודת התפילה,

נחשון = ל' ד'

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, בא' תמוז תשכ"א
ברוקלין

האברך ברוך ש"י

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו ממ"ו תמוז,

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע למילוי משאלות לבבו לטובה, ויהי
רצון שיבשר טוב בכל הענינים אדוותם כותב.

ולשאלתי, אף שמעיקרא תמוה המקום למפך, בכל זה באתי במענה עליהם, והוא:

אשר פסק דין ברור הוא ופשוט גם בשכל הבריא, שצריך להיות לימוד תורתנו הק' נגלה וחסידות במסירה ונתינה ובשקידה כפשוטה, כן צריכה להיות עבודת התפלה כמבואר בארוכה מבי"ק רבותינו שציאנו בכמה מקומות וזהם בקונטרס עץ החיים, ואין בזה כל סתירה לקיום הציורי דואגות לרעך כמזל, שהאבהה צריכה להתבטא לא רק בענינים גשמיים המובאים הזו"ל אלא שצ"ל עדין ועיקר ג"כ בעזר בענינים רוחניים המביאים להי' העולם הבא וגם להי' עולם הזה, ז.א. השפעה בעניני יהדות לימוד התורה וקיום מצותי', וכנ"ל תמי'. גדולה על השאלה בענינים פשוטים כאלה.

ויהי רצון שישמש דוגמא חי' בלימוד ובקנהגה בכלל
מאף לאברך שקד בתורה ה', אשר כל דרכי' דרכי נועם וכל נתיבותי'
שלום, והלימוד כציווי קז"ל מביא לידי מעשה, הנהגה באופן המתאים,
וממנו יראו וכן יעשו.

לפלא קצת שאינו מזכיר מהתוערות דתו הגאולה יב' ויג' תמוז, והיי רצון שיקה מהתעוררות על כל השנה כולה מתאים לרצון וחקות בעל השמחה הוא ב"ק סו"ט אדמו"ר נשיא ישראל.

בברכה לבשו"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר
ל. מ. סיני

[illegible]

אין מקום לאכזבה מנע אדם

פעם התלונן ר' ברוך שהוא מכיר אנשים שתוכם אינו כפרם. הוא הוסיף וכתב לרבי כי זה מביאו לידי אכזבה. במכתב מכ' טבת תשח"י, הרבי מרגיע את דעתו: "אין מקום לאכזבה כיון שבטבע חלק מסוים של מין האדם הם בבחינת עולה ויורד, וכמו שביאר בתניא שזהו הענין דלאום מלאום יאמץ..."

נוכח כל הטלטלות הנפשיות שעבר, הרבי מלווה את הנער הצעיר 'יד ביד', באהבה ובמתנות, מורה לו את הדרך בה ילך, ומעודדו להמשיך לעלות בדרך העולה בית א-ל.

לא להסיה דעת מהתפקיד

בתקופת שהייתו בצבא, לאחר שנת לימודים ב'תומכי תמימים', זכה לקבל מכתב נוסף מהרבי: "תקוית חזקה אשר בכל מקום שנמצא אינו מסיח דעתו ח"ו מתפקיד כל אחד ואחד מבני ישראל, כדבר המשנה, "אני נבראתי לשמש את קוני"... אשר בעצם כל אחד מבני ישראל לבו ער הוא להקב"ה לתורתו ולמצוותיו, אלא שאצל חלק מהם פנימיות לבבו מכוסה בשכבה של עפר טיט וכו'... וכיוון שחי עתה חיים המיוסדים על משמעת וקבלת עול בודאי שעושה קל וחומר בנפשו: ומה בהנוגע לפקודות בשר ודם כך, על אחת כמה וכמה לפקודתו של יוצר האדם הוא מלך מלכי המלכים, הקב"ה..."

אור החסידות, לנערים צעירים

לאחר סיום לימודיו בישיבה בלוד, פנה ר' ברוך לשמש כמדריך בישיבה התיכונית 'פרחי אהרון' בקריית שמואל, שם פעל כדי להביא את אורה של החסידות לנערים הצעירים שלמדו בה.

השיא מבחינתו של ר' ברוך היה כמובן להגיע אל הרבי ולהתראות עמו, מה שאכן קרה זמן קצר לאחר חתונתו.

"בשנת תשכ"ב ביקשתי לנסוע לרבי, וכתבתי על כך לרבי. הרבי לא ראה איתי עין בעין את נושא הנסיעה, והעדיף שאשאר בארץ ישראל. במכתב ששיגר לי באותם ימים (כ"ד ניסן תשכ"ג) ציין: "הנה בשים לב לריבוי ההוצאות הקשורות בנסיעה כזו ובזבז כוחות וכו', ולאידך האפשרויות הרבות

ר' ברוך כמדריך בישיבה התיכונית 'פרחי אהרון'

נחשון =

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, כ' טבת תשי"ה
ברוקלין

האברך ברוך שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"א טבת, בו כותב אודות מצב נפשו וראשי פרקים מאשר עבר עליו, והאפשרות בהנוגע לסדר חיו בעתיד הקרוב.

והנה במ"ש אודות מצב רוחו, אף שמוכנת התרשמותו מהשינויים שרואה בעצמו, אבל אין הוא יוצא מן הכלל בזה, כי הופעה רגילה היא בכלל, ובפרט בחוככי הנוער, ובגיל של תקופת המעבר מילדות לגדלות, ועצם הירידה שחופעה האמורה רגילה היא אצל כו"כ, מוסיפה בעזר להלחם נגד הירידה. שהרי לא רק מאפשרי הנצחון בזה, אלא שכבר בדוק ומנוסה אצל רבים ורבים שעברו מצב רוח כהאמור, וברצונם החזק למעט הירידות ועד כלי-הצליחו, וגם למעלה מן המשוער מראש. וכשיחבונן בהביאורים שבזה הנמצאים בספר התניא, בודאי שחקל עליו המלחמה האמורה ומשימא שלא יהי' כל מקום לנמיכת רוח פפפ או לנחיתות רוח, כפי שקרא לזה במכתבו, וכיו"ב.

כן במ"ש שכשמכיר אנשים מקרוב יותר ונוכח אשר אין תוכם כברים או אשר אינם צדיקים גמורים וכו' - מביא זה אותו ליד אכזבה וכו' - ע"פ האמור לעיל, גם בזה מובן, שאין כאן מקום לאכזבה, כלל. כיון, שבטבע-חלק מסוים של מין האדם הם בבחי' עולה ויורד. וכמו שביאר בתניא שזהו הענין דלאום מלאום יאמץ. ובכל זה, הרי חלק הטוב שבאדם נצחי הוא (שהרי עי"ז מתקשרים במחשבת הטוב ועצם הטוב, הוא הקב"ה הנצחי ואין סופי) משא"כ הרע הוא חולף ועובר. אלא שעל האדם לנצל כל האפשרות והיכולת שניתן לו להקדים את הנצחון, להמעיט פעולות הבלתי רצויות ולהגדיל חלק הטוב הלך והוסיף הלך וגדול, ואין הדבר תלוי אלא בעצמו, וכפתגם חז"ל יגעת ולא מצאת - אל תאמץ.

במ"ש אודות התכנית שלו בעתיד, מובן וגם פשוט, שמוכרח הדבר שילמוד בישיבה עוד איזה שנים. ובמשך שנים האלו, יהי' משך זמן שיקדיש כל זמנו ללימודי קדש בלבד, מבלי כל תערובות, ובודאי למוחר לבאר, שטועים אלו האומרים שהזמן שמקדישים ללימודי קדש אין לו שינוח להסתדרות בחיים, ואדרבה - אחד התנאים להסתדרות מובה הוא בריאות הנפש ומנוחת הנפש, ובתקופתנו זו אי אפשר הדבר כ"א ע"י יסוד ובסיס חזק תחת רגלי האדם, הם יסודי התורה והמצוה הניתנים מבורא העולם ומנהיגו.

ויהי רצון אשר לא לבד חיו הוא יכוון למטרה האמורה, אלא שישפיע גם על חבריו, ומביחיו בכלל, בכגון דא, וזכות הרבים מסייעתו.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ה

ABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"ד ניסן ה'תשכ"ג
ברוקלין, נ.י.

האברך וו"ח אי"א
מו"ה ברוך ש"י

שלום וברכה:

קבלתי מכתבו מחול המועד פסח.

והנה בשים לב לרובי ההוצאות הנשורות בנסיעה כזו ובזבז כוחות וכו', ולא ידך האפשרויות הרבות לעשות במקומם בהפצת התורה וחזקת היהדות, ובפרט בימי הקיצ, שהישיבה מתפזרת ואין שיעורים קבועים, נשעת כושר היא לעשות ולפעול הרבה, לדעתי לא נכון לחשוב על דבר נסיעה לכאן.

אף על פי כן, כיון שביקש פעם ושהים לשלוח לו אפיריונים, צויתי לשלוח לו האפיריונים, אבל דעתי, כנ"ל, שטוב יותר לנצל הכסף והזמן וכו' על אחר.

בברכה ושלום
מנחם מענדל שניאורסאהן

לעשות במקומם בהפצת התורה וחזקת היהדות... לדעתי לא נכון לחשוב על נסיעה לכאן. אף על פי כן, כיון שביקש פעם ושתיים לשלוח לו אפיריונים (אישור כניסה לארה"ב), צויתי לשלוח לו האפיריונים, ומצורף פה עם העתקה, אבל דעתי כנ"ל, שטוב יותר לנצל הכסף והזמן וכו' על אחר.

לאחר שהרבי הזמין אותי ואף שלח מכתב (בחימת המזכיר הרב חדקוב) שאני תלמיד ישיבת חב"ד וכל ההוצאות יהיו על חשבוננו של הרבי, עבדנו אני ואשתי במשך שנה שלימה לממן את הוצאות הנסיעה. עם האישור הזה קיבלנו אישור משלטונות ההגירה של ארה"ב לשהות ממושכת.

שלושה שבועות של הפלגה באניה יוונית מלכותית חלפו עד שהגענו לרבי.

חיך לכל החיים

כשהגענו ל-770 הנחנו את המזוודות בחדר הכניסה. והנה אני רואה איש גבה קומה הולך בהילוך מלכותי שמגיע מקרן רחוב קינגסטון וצועד לעבר 770. אני לוחש לאשתי 'נדמה לי שזה הרבי'... למה 'נדמה לי'? כי לא היו אז הרבה תמונות מהרבי. אני זוכר שכאשר התקרבתי לחב"ד בשנים הראשונות, שאלתי את ידידי ר' חנוך גליצנשטיין "למה יש רק תמונה

אחת של הרבי ולא יותר?", ור' חנוך ענה לי במין קפידה כזאת: "זאת התמונה הרשמית". כשהרבי עבר על ידינו הוא 'השאיר' לי חיוך שמלווה אותי עד עצם היום הזה.

יחידות של שלוש וחצי שעות

היחידות הראשונה שלי עם הרבי התקיימה יומיים לאחר בואנו. יחידות זו נמשכה על פני יותר משלוש שעות וחצי. פרסתי לרבי את כל מסכת חיי הארוכים והסוערים. בחדר הקדוש של הרבי הרגשתי שהכל פתוח. הרגשתי שאני מדבר עם איש אמת, ואפשר לדבר אתו את כל האמת. שמתי לב לדבר מאוד מעניין: בכל פעם שסיפרתי לרבי על קטע קשה בחיי, הוא היה מנגב את מצחו, והרגשתי במוחש שבכך הוא למעשה מוחק ממני את העבר הקשה...".

משימת חיים לתקן את חוש הציור בכשרות

"זו היתה יחידות מופלאה ומיוחדת במינה. באותה יחידות הרבי הטיל עלי משימה: 'דורות רבים עברו וחוש הציור בכשרות לא נתקן ואתה תתקן זאת!'. מאותו רגע הרגשתי כובד עצום על הכתפיים ואחריות עצומה. הרבי אף אמר לי כי יעניק לי מלגת לימודים למשך שנה כדי ללמוד ציור, זאת בנוסף למימון שכירות וכלכלה, הכל על חשבון הרבי".

למצוא פרנסה הקשורה באמנות

ר' ברוך תיעד כמעט כל דבר ביומניו. הוא הותיר אחריו רישומים מתוכן היחידות להן זכה. להלן קטעים אחדים מתוך יומנו מאותה יחידות בכ"ו תמוז תשכ"ד:

לגבי פרנסה: עלי למצוא פרנסה הקשורה באמנות והיא אמנות מסחרית. השכר בה רב. להתעניין בלימוד המקצוע בדרך הקצרה. שלא לבזבז זמן בלימודי היסטוריה וספרות אנגלית ואמריקנית ולהשתדל להתרכז בלימוד המקצוע. בינתיים למחיה. אפשר להתעניין גם בהוראת עברית. לא לכתוב עדיין מזוזות, לשם כך יש להגיע תחילה למדרגה של ירא שמים בתכלית.

לחפש בכל אחד את בית המקדש

ביחידות דיברתי עם הרבי גם על הרגשת הבדידות שאני מרגיש ב-770, ובגלל שבאתי לחב"ד ציפיתי ליותר שלימות. כך תאר ר' ברוך ביומנו את תשובת הרבי אליו:

"הרבי נתן משל אם אדם בא לבית המקדש ורואה שיש שם 'בית כבוד'. מוסד זה מוכרח להתקיים שם, ואין לפסול את בית המקדש בגללו. כמו כן אין לראות אדם בצורה פסולה בגלל הכרחיותו להיכנס במשך היום ל'בית הכבוד'. המבט הנכון הוא לחפש את בית המקדש שבכל אחד, וכשאחפש זה ימצא.

"ללמוד לפחות שעותיים ביממה, נגלה שולחן ערוך בעניינים הנחוצים ליום, וחומש עם פירוש רש"י וכן חסידות - למקום שלבי נוטה; לחפש החבר המתאים ולמוצאו, והלימוד עמו, עם שימת הדגש על הרגשות המיוחדות, זהו העניין של ופרצת".

דיברתי עם הרבי על הכל

"באותה יחידות דיברתי עם הרבי על הכל. אחת השאלות הייתה על ביקורי במוזיאון הזאולוגיה במנהטן. סיפרתי לרבי כי ראיתי במוזיאון גולגולות מסודרות בסדר התפתחותי. החוקרים רצו להוכיח את תורת דרוין - ומאחר ואנו יודעים על פי תורה שהאדם נברא בצלם אלוהים, איך נוכל להסביר תופעה זו?"

תשובת הרבי: "עד עתה, למרות ניסיונות מזורזים במשך 80

שנה מאז ימי דרוין שזרזו במעבדות תהליכים התפתחותיים, כך שבמשך 80 שנות ניסיון השיגו התפתחות של כמה מאות שנים, ולא הצליחו אף פעם אחת לשנות מין למין אחר, אלא להחליף תכונות שונות בתוך המין, כמו שינוי בצבע העיניים וכדומה. וכלל ישנו במדע, שניסיונות שלא הוכיחו את עצמם אף פעם, מורים על הנחה מוטעית".

אין הוכחות לעניין קדמות העולם

שאלה: "ידוע מפי המסורה שאדם הראשון היה מפותח ביותר ודיבר עם הקב"ה בכבודו ובעצמו. ואם כן, כיצד מוצאים עד היום שברי כלים קדומים המורים על דרגת התפתחות נמוכה?".

תשובה: "אין זה מוכיח מאומה. ידוע שבמשך ההיסטוריה היו תקופות של נסיגה. לדוגמא, אחרי ההתפתחות העצומה של רומא וחורבן העיר, ירדו תושביה לרמה כזו כאילו נולדו 300 שנה לפני כן וחיו כמו ברברים. כמו כן התגליות החדשות בארמונו של נבוכדנאצר מלך בבל שמצאו שם, כזאת קרמיקה ששום יוצר לא יוכל בשום אמצעי לעשותה, וכן במצרים העתיקה על בנייניה העצומים וחכמת הרפואה. כמו כן, עד היום תוהים ואינם יודעים כיצד הצליחו

האצטקים בפרו להקים מקדש עצום מאבני גזית שלימות, שהעולם מתחתית ההר, כשבימינו שום בולדוזר לא יוכל לעשות זאת. כן מצאו בימינו ילדים בהודו החיים בג'ונגל כמו בתקופת האבן, ונתגלתה הסיבה שהוריהם נהרגו במלחמות, וירדו לתנאי התפתחות ראשוניים. האמור מכל הנ"ל שכשם שישנן תנועות התפתחות בהיסטוריה, יש גם כן תנועות נסיגה, ואין זה מוכיח מאומה לעניין קדמות העולם והתפתחותו".

לאחר המבול השתנו תנאי החיים

כששאלתי "כיצד יש במוזיאון הזואולוגי שלדים של חיות שכיום אין אותם, והרי כל החי נכנס אל תיבת נח?", השיב: "כתוב במדרש שלא כל החי נכנס אל התיבה, ואף אלו שנכנסו, הרי השתנו תנאי החיים בכל הבריאה שלאחר המבול, והרבה בעלי חיים שהיו קודם לכן לא מצאו תנאי קיום מתאימים ומתו. לדוגמא, באם יביאו פילים לניו יורק ולא

ימצאו שם תנאי קיום מתאימים, ימותו. כמו כך הממותות העצומות שנמצאו בקרחוני סיביר שהיו רגילים למקום חם, נעלמו עם השתנות תנאי האקלים".

כל מעשה טוב מקרב את הגאולה

בהמשך שאלתי על משיח: "אימתי קאתי מר?", השיב לי שהמשיח יבוא בפתע פתאום, ככתוב בדברי ימי הנביאים, והוסיף כי כל מעשה טוב יכול להכריע את הכף, והסביר זאת בכך שכל מעשה טוב שעושים הרי הוא נצחי וקיים, וכל מעשה רע הרי הוא חולף ועובר. ככל שירבו המעשים הטובים, כך תקרב הגאולה. אפילו אם יעשה אדם ביום אחד שנים עשר מעשים רעים ומעשה טוב אחד, הרי המעשה הטוב יהיה נצחי, בעוד שהרע יחלוף ולא ישאיר שום רושם".

שבועון 'בית משיח'

לא תפול מילה מדברי הרבי

למחרת בואי, נכנסתי ליחידות, שארכה למעלה משלוש שעות. בחוץ חיכו אנשים רבים. פתאום, נחתה עלי יד עדינה, והיה זה הרב גרשון מענדל גרליק ממילאנו, שהלך וסובב אותי ברחובות הסמוכים, במטרה לשמוע מה שאמר לי הרבי. וכאשר הבעתי את השתוממותי על ההבטחה והברכה של הרבי, חייך אליי ידידינו ואמר, "תהיה בטוח שלא תיפול מילה אחת של הרבי".

יומן הזכרונות

ילדים עם אור בעיניים

הרבי שאל אותי "איך הגעת אלי?". אמרתי לו שהייתי בישיבת 'כרם ביבנה', ואמרו לי שיש י"ט כסלו בכפר חב"ד, שמח שם, חסידים רוקדים, וודקה נשפכת כמים, ואנשים מתגלגלים בצדדי הרחובות... עמדתי שם ושמעתי את השירה של הזקנים שהלכו עם הרבי הקודם, וראיתי ילדים עם כזה אור בעיניים. בחיפה עיר הפועלים לא ראיתי כאלה ילדים. שם צריכים כולם ללכת בתלם ולהיות מדוכאים כדי להיות חלק מהשלטון. ואילו בכפר חב"ד ראיתי ילדים שחיים את התורה, וזה מאוד משך אותי. אמרתי, 'אני שייך לאלה ששרו את השירים האלה'. השיר הזה הוציא אותי מעומק עומק הלב. וזו הסיבה שבגללה רציתי להכיר את הרבי. אחר כך התחלתי ללמוד בכתבים והתחלתי להשתתף שמה.

משא כבד על הכתפיים

כאשר הייתי אצל הרבי בפעם הראשונה למעלה משלוש שעות, המזכירים התחילו למשוך אותי ככה, 'איש צעיר, הגזמת...'. הרבי אמר לי תשב, אז המשכתי לשבת ודיברתי. ראיתי מפעם לפעם שהרבי שם את ידו על המצח שלו ומוריד, כאילו לספוג את כל הצער שהיה לי במשך עשרות שנים שסגרתי בפנים. למדתי את הדבר הגדול של הכושר להקשיב.

כאשר הרבי אמר לי את המילים "דורות רבים עברו וחוש הציור בכשרות לא נתקן, ואתה תתקן!", הבנתי דבר אחד, שיש לי לסחוב משא כבד על הכתפיים! שאלתי "אז מה לעשות?", והוא אמר: "תצייר בכשרות". שאלתי: "מה זה כשרות?". הוא אמר לי: "תשאל רב".

הלכתי לרב של ליובאוויטש עליו השלום, ולרב הנקין של עזרת תורה, כנראה ליטוואק, ושניהם אמרו לי מה שאמרו. אז הבנתי שעד כאן אני יכול, והיתר לא.

הרבי מבין בהלכה וחיים גרוס מבין באמנות

הרבי נתן לי ללמוד שנה על חשבון המוסדות ואמר: "ישנו איש ירא שמים, שמו ניסן דייוויס, הוא ארכיטקט, איש מקצוע, איש מאוד מתוק, והוא ילווה אותך". אז הגענו יחד לחיים גרוס.

חיים גרוס קיבל אותנו מאוד יפה, ואמר, "אני מוכן לתת לך לימודים בשלוש אקדמיות שאני פרופסור שם. שאלתי אותו: "מה לומדים באקדמיות?". הוא אמר לי "כך וכך". אז אמרתי "תודה רבה, אני לא יכול לקחת את זה, כי זה בניגוד להלכה".

הוא אמר לי: "איש צעיר, הרבי מליובאוויטש מבין בהלכה, וחיים גרוס האמן מבין באמנות". אמרתי לו "אף על פי כן, ותודה לך". אחר כך מצאתי קורס של שנה בסקולוויז'ולר (קורס טכני לריטוש). היום עושים במחשב את מה שלמדתי אז, ולומדים תוך חודש חודשיים, ולא מבזבזים שנה שלמה על זה.

ר' ברוך יושב ומצייר בתחילת דרכו

ר' ברוך בראיון לאמנון שומרון

יודעת רך שהוא צדיק

כשהגענו ל-770 בדיוק הרבי יצא משם. לא היו באותם ימים כמעט תמונות שלו, רק מעט בשחור לבן, בקושי הכירו את דמות הרבי לפני למעלה מ-60 שנה.

ברוך אמר, "נדמה לי שזה הרבי!". הוא הניח את המזוודה והלך להגיד לו שלום. הרבי אמר לו, "שלום עליכם, תיגש לרב חדקוב, תגיד לו שאתם האורחים שלי, ושימצא לכם מקום".

הרב חדקוב אמר, "אני לא יודע מה הרבי רוצה, אני לא מוצא מקום עבורכם". אני הרגשתי מאוד רע, ואמרתי, "אני לא יכולה אפילו לעמוד, אני מוכרחה ליישר את הגב אחרי שלושה שבועות באניה".

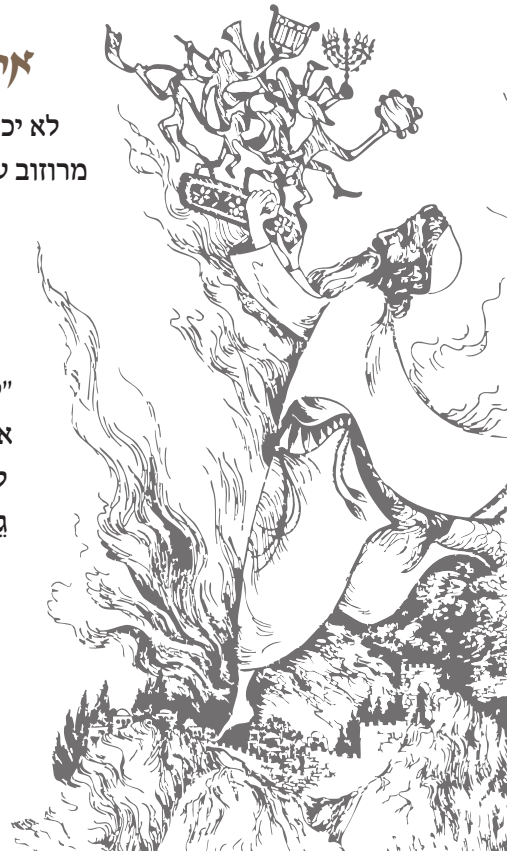
זו הייתה באמת מסירות נפש שלי לרבי, שלא ידעתי מיהו ומהו. להפליג בהיריון מתקדם שלושה שבועות על הים כדי להגיע לאדם שאני לא יודעת כמעט מיהו, רק יודעת שהוא צדיק ושהכל יהיה בסדר. לא ידעתי אנגלית. איך ניתן ללדת במקום זר, בלי הורים, בלי משפחה, בלי אף אחד? רק אחרי שעתיים שלוש הרב חדקוב מצא לנו מקום אצל הרבנית מרוזוב, אשה מאוד מכובדת שבעלה נשלח לסיביר ונפטר שם. היה לה חדר אחד, והיו בו שתי מיטות, אני הייתי במיטה אחת והיא במיטה שניה, וברוך ישן בישיבה.

הוא היה לומד בישיבה ובא אלי כל אחר צהריים לראות מה שלומי. כך זה נמשך עד יום לפני הלידה.

את חייבת לאכול דייסה

לא יכולתי לקום מהמיטה, הרגשתי כל כך רע. לזכותה של הרבנית מרוזוב עליה השלום, שהייתה כבר אז בת 80-90, ייאמר שבכל בוקר ב-5:30 הייתה מביאה לי נְעֵגֶל וְאֶסְעֵר ואומרת, "שרה, הכנתי לך דייסה. התינוק צריך לגדול ואת בקושי אוכלת. את חייבת לאכול דייסה". אמרתי לה באידיש שידעתי מהבית, "עכשיו חמש וחצי בבוקר, אני באמצע שינה". היא הייתה אומרת, "לא, לא, עלי שאת לא אומרת אפילו ברכות, עלי כל העונות. את חייבת לאכול את הדייסה הזאת שהכנתי לך". הביאה לי למיטה נְעֵגֶל וְאֶסְעֵר ואחר כך את הדייסה, היא אמרה, "עכשיו, געיי שְלוֹפֶען, את יכולה להמשיך לישון".

כשברוך היה מגיע אחר הצהריים, היא הייתה מדריכה אותו מה לקנות עבורי, פירות מסוימים ודברים נוספים.

הרבי התייחס אלי כמו אבא

נכנסתי לרבי אחרי שהרגשתי יותר טוב. הרבי שאל אותי קודם כל מה שלומי ומה הרופאים אומרים, ואמר שיש פה קליניקה, ובגלל שבעלי סטודנט זה לא יעלה לי כסף, שאלך לשם. הוא שאל אותי אם אני הולכת לשיעורי תורה, ורשם לי על פתק באלו ימים יש שיעור ב'תניא', ויש שיעור אחר בחסידות. אמרתי לו שאני לא יודעת מילה אחת באנגלית, אז הוא רשם לי כמה שמות של נשים ישראליות שיודעות גם עברית, שעד היום אני חברה שלהן.

הוא אמר לי גם לא לעשות אולטרא סאונד, ורק אחר כך הבנתי למה. היה ממש כמו אבא ששואל את כל הדברים הכי אישיים. מאוד התפעלתי מזה כי הוא לא הכיר אותי. ממש דאג לכל דבר. לבסוף אמר, "תשתדלו למצוא דירה, וברוך יקבל מילגה ללמוד שנה על חשבוני, ואני אגיד לרב חדקוב שיתן לך כסף אפילו לקנות שמלה חדשה וגם פאה חדשה".

אנחנו לא מוכנים שתעזבי את הבית

יום אחד הרבנית מרוזוב אומרת לברוך: "תקשיב, אני אשה זקנה. אני מפחדת שאם אשתך תלד לי פה בבית מה אני אעשה? אז אולי אני אלך לילדים שלי לישון כמה לילות עד שהיא תעבור את הלידה?". ברוך אמר, "לא, לא, לא, אני לא מסכים! זה הבית שלך, אנחנו לא מוכנים שתעזבי את הבית!". חיפשנו מקום קרוב, ומצאנו אצל הרב אבא פלטיאל, שעד היום הוא רב ב-770. הם היו זוג צעיר, וגם אשתו הייתה צריכה ללדת. היא נסעה להורים שלה ללדת אצלם, והוא נתן לברוך מפתח, "יש לך דירה, ואתם יכולים להיות שם עד הלידה".

בחצות הלילה שבו עברנו לדירת אבא פלטיאל נסעתי לבית רפואה וילדתי.

תלמדי את בעלך אידיש

אחרי שנולד ילדנו הבכור, עברנו לדירה ששכרנו לפני כן. לפני כן כבר הלכנו לראות בתים, כי אמרתי לברוך, "עם תינוק אני רוצה בית משלי. אני לא רוצה להיות אצל אף אחד". היו לנו כמה הצעות וכתבתי לרבי, והרבי אמר לברוך, "האשה רוב הזמן נמצאת בדירה ומה שהיא תגיד - תשכיר".

מצאתי דירה של שני חדרים על יד שכנים מאוד טובים, משפחת דוכמאן, הבעל ישראל מכולל חב"ד. הדירה הייתה פחות או יותר מרוהטת, היו שם כבר מיטות וכל החפצים, ולא היינו צריכים לקנות הרבה. באמת חזרתי לבית משלי להיות עם תינוק משלי, למרות שזה לא היה לי קל. בכל פעם השכנה דוכמן עזרה לי עם התינוק. הם התגוררו באותו פרוזדור, והיו באמת שכנים מאוד טובים, למרות שהייתה הרבה יותר מבוגרת ממני. יכולתי לדבר איתה באידיש. גם הרבי שאל אותי אם אני יודעת אידיש, אמרתי "כן, מהבית", הוא אמר, "תלמדי

את בעלך אידיש שיבין את השיחות שלי". ברוך הבין יותר ממה שדיבר.
על כמה מילים שאמא שלי הייתה מדברת איתי באידיש, ברוך אמר בצחוק "איזה מין משפטים ארוכים... כל מילה כזאת ארוכה, איך אפשר?".

לארוז גרביים בשני דולר לשעה

כדי שלא נהיה על סף רעב, עבדתי במפעל של ישראלי שהיה לו מפעל גרביים, והוא היה מביא לי את הסחורה הביתה - גרבי ניילון לנשים - סמול, מדיום ולארג', והיה לי על השולחן מד סנטימטר למדוד ולארוז את זה בתוך ניילון. הייתי צריכה לארוז כל זוג, וכל 12 זוגות לשים בחבילה. שמתי שעון והייתי מקבלת 2 דולר לשעה. זה היה טוב לי כי לא הייתי צריכה בייביסיטר עם התינוק. בזכות זה יכולתי ללכת למכולת לקנות מינימום דברים.

הרבי מרגיש כשאין לו כסף

הרב חדקוב אמר בדרך כלל שאין כסף, וברוך אמר לי: "אני לא רוצה שנכתוב לרבי שאין לנו מה לאכול או שהמצב הכלכלי כל כך קשה. לרבי כותבים רק דברים טובים, אנחנו לא כותבים לו על הדברים לא טובים. מספיק הוא סובל".

בוקר אחד הרב חדקוב אמר לברוך, "הרבי נתן לי מעטפה להביא לך". ברוך בא מרוגש, "הרבי שלח לנו \$180". אחרי תקופה ניתקו לי את החשמל. גם אז הרבי שלח צ'ק. כולם אמרו לי, "אל תפרטי את הצ'ק! אפשר לקבל הרבה כסף על שיק של הרבי", אבל אף פעם לא עשינו את זה. ברוך היה אומר לי, "את רואה? הרבי מרגיש שאין לנו כסף, והנה שלח צ'ק".

חשבת שזה מלאך משמים

שבוע וחצי לפני פסח, ברוך הלך לרב גרונר ולרב חדקוב ואמר, "אנחנו צריכים לקנות דברים לפסח, אין לנו כלום". הרב חדקוב אמר, "אני אשתדל עוד לפני פסח". שבוע לפני פסח וכלום אין לי בבית. פתאום דופקת מישהי בדלת ואומרת, "את גברת נחשון?", "כן", והיא אומרת, "תפתחי את הדלת ותשאירי אותה פתוחה, כי יש לי ברכה הרבה דברים", והוציאה כל מה שצריך לפסח, כולל מצות עגולות! נבהלתי ואמרתי, "מי את?", חשבת שהיא מלאך משמים. היא אמרה, "חכי, אני אגמור לפנות כל מה שיש לי במכונת, ואז אני אשב איתך".

היא סיפרה לי שהיא הגיעה עם בעלה שהוא רופא גדול במנהטן. כאשר הייתה אצל הרבי, היא שאלה את הרבי, "אני רוצה לעזור לאנשים, אבל לא יודעת למי לעזור". הוא אמר לה, "יש

פה זוג ישראלים שאין להם איך לעשות את הפסח". אז היא הביאה לנו שבוע לפני פסח את כל הפסח.

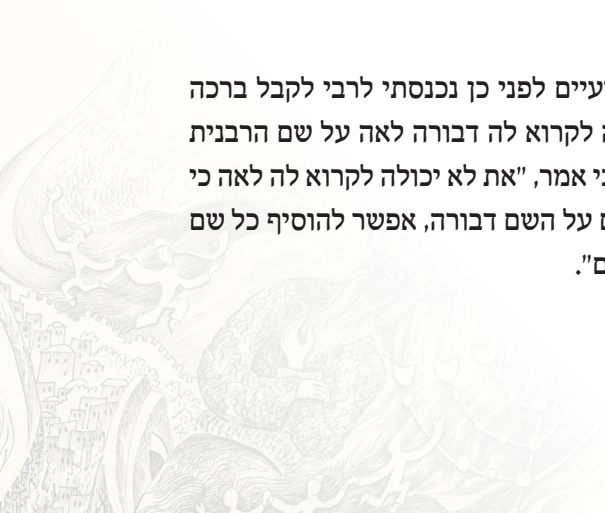
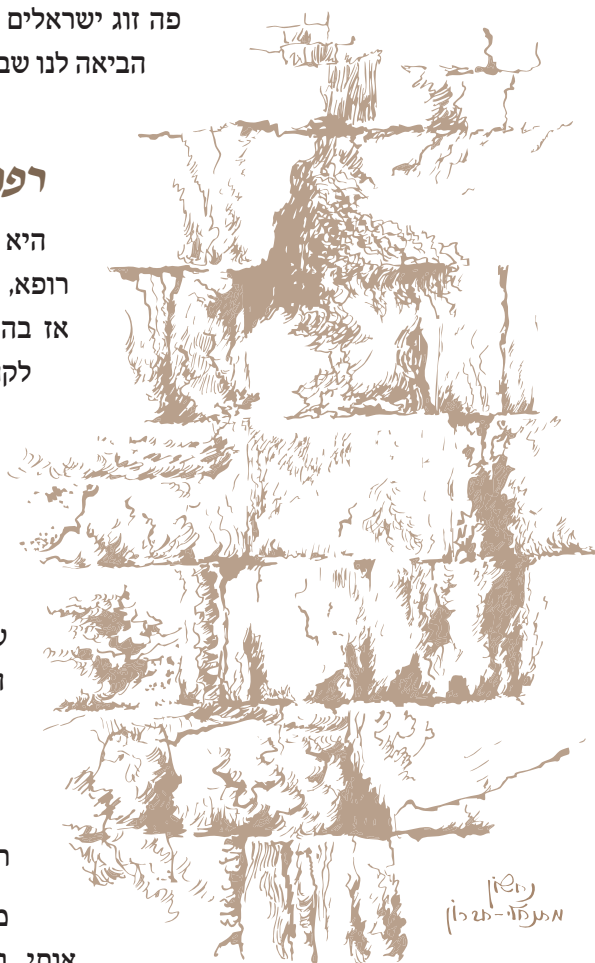
רפואה שלמה

היא אמרה לי, "את נראית כל כך רע. בעלי הוא רופא, אני לוקחת אותך עכשיו אליו". בדיוק הייתי אז בהריון עם דבורה ולא הפסקתי להקיא. היא לקחה אותי בכח, והביאה אותי לקליניקה של בעלה. בעלה הסתכל עלי ואמר לי, "קודם כל תעשי את כל הבדיקות האלה שאני אעשה לך עכשיו", ולאחר שבדק אמר, "יש לך חוסר כזה וכזה". קודם הוא נתן לי כדורים להפסיק להקיא. "זה לא יתכן שכל הזמן את רק מקיאה את כל האוכל". הוא רשם ויטמינים וכל מיני תרופות. אשתו אמרה לו שאין לי כסף לקנות את התרופות והויטמינים שהוא רשם. אז שיביא לה את הרשימה, אני אחכה פה בקליניקה, והיא תלך לבית מרקחת ותקנה לי את כל הדברים.

מאז הפסקתי להקיא. זה היה הדבר שהציל אותי, והתחלתי סוף סוף להתחיל לאכול משהו. פעם אחת היא באה לראות מה שלומי, ומאז לא ראיתי אותה יותר. בשבילי זה היה דבר גדול, שהנה הרבי יודע את מצבי מבלי שאני כותבת לו, כי אני לא רוצה לצער אותו.

סיפור הנס בלידת דבורה

בלידה של בתנו דבורה אירע לנו סיפור נס. שבועיים לפני כן נכנסתי לרבי לקבל ברכה ללידה. אמרתי לרבי, שאם תהיה לי בת הייתי רוצה לקרוא לה דבורה לאה על שם הרבנית דבורה לאה שמסרה את נפשה למען החסידות. הרבי אמר, "את לא יכולה לקרוא לה לאה כי לחמותך קוראים לאה, אבל אם את ובעלך מסכימים על השם דבורה, אפשר להוסיף כל שם אחר, ושתזכו לגדלה לתורה, לחופה ולמעשים טובים".

יצאתי ואמרתי לברוך, "תהיה לנו בת!". הוא אמר, "מאיפה את יודעת?". אמרתי, "הרבי אמר שנזכה לגדלה לתורה לחופה ולמעשים טובים". ברוך אמר, "לא אכפת לי שהרבי יטעה, העיקר שיהיה לנו עוד בן...". אמרתי לו, "תפסיק לדבר. אני שמעתי מה הרבי אמר".

אשתך צריכה ללדת קום מהר!

הייתה התוועדות גדולה ב'שבת מברכים', והרבי דיבר במשך כמה שעות. ברוך חזר מההתוועדות סחוט, ואמר, "אני לא מסוגל לאכול, ולא מסוגל לעשות כלום, רק ללכת לישון". הוא הלך לשכב ופתאום הרגשתי צירים. הוא נרדם חזק ולא ידעתי מה לעשות. דפקתי אצל משפחת דוכמן השכנה, "יש לי צירים ואני לא יודעת מה לעשות".

אמרתי לרב זלמן דוכמן, "אני לא יודעת איך אני אגיע לבית חולים בשבת". הוא התחיל להוציא לי גמרות כדי להראות לי כמה זה חשוב לנסוע ללדת בשבת... אמרתי לו, "ר' זלמן אני יודעת, אבל איך אני אגיע לבית חולים? יש לי צירים ואין לי איפה להשאיר את יהודה בן השנה. מה אני עושה?".

הוא אמר לי, "איפה ברוך?". אמרתי לו "הוא ישן". הוא ניגש אליו וממש שמעו שהוא ישן עמוק. ואז הוא מנדנד אותו חזק ואומר: "ברוך, ברוך, בן אדם, מה לך נרדם? אשתך צריכה ללדת ואתה ישן...". ברוך פקח עיניים, ואמר: "ר' זלמן, מה אתה רוצה?", "אשתך צריכה ללדת, קום מהר מהר!". ברוך קם, וזלמן אמר, "ברוניא אשתי תשמור על התינוק, אל תדאגו, הכל יהיה בסדר, תסעי לשלום, תלדי בקלות".

עמד באמצע הכביש וטפף בידיו

עמדנו על איסטרן פארקווי, ולא מצאנו מונית פנויה. הרגשתי שאני לא מסוגלת לעמוד, ואמרתי, "ברוך, אני לא יכולה יותר לעמוד...".

הוא נעמד באמצע כביש איסטרן

פארקווי ונופף עם שתי ידיו. רכב פרטי עצר, והנהג צעק, "תגיד לי, אתה רוצה שאני אהרוג אותך?". ברוך אמר, "אני אגיד לך את האמת, אשתי צריכה להגיע לברוקלין הוספיטל ללדת. זה לא רחוק, אבל היא לא יכולה ללכת, יש לה כבר צירים חזקים". התברר שזה היה ישראלי! הוא אמר, "אני לא רוצה כסף, רק תגיד לי איפה זה ברוקלין הוספיטל".

זה היה בסוף הרחוב הארוך שהיינו בו. הנהג אמר, "אל תדאג. אני אקח את אשתך לבית החולים, אתה לא צריך לנסוע". ברוך אמר, "טוב, אם כן, אני הולך לשמור על הילד", כי היה חשוב לו שאדם יהודה לא יישאר לבד ויבכה. הוא חזר לשמור על הילד ואני נסעתי לבית החולים.

"אפשר כבר להגיד ליולדת"

אשתו של ר' זלמן אמרה: "נחשון, עכשיו מנחה ב-770, לך להתפלל! אל תדאג, אני אשמור על הילד". ברוך הלך להתפלל מנחה של שבת, ואחר המזכירים אמר לו, "נחשון, תעלה לקריאה בתורה!". שאלו אותו אם אשתו ילדה, והוא אמר, "אשתי נסעה ללדת, אבל אני לא יודע אם כבר ילדה". הרבי הסתכל ממול על השעון, ואמר באידיש: "אפשר להגיד כבר 'היולדת'...". זה היה בסביבות שעה חמש.

במוצאי שבת פתאום למעלה מעשרה בחורים חב"דניקים עמדו מסביב למיטה שלי. הייתי בהלם כי לא הכרתי אף אחד מהם, ושאלתי, "מה אתם רוצים ממני?". "את שרה נחשון?", "כן". "באיזו שעה ילדת?". אמרתי, "מה אכפת לכם באיזו שעה ילדתי?". הם רצו לדעת אם כשהרבי אמר "אפשר כבר להגיד ליולדת" הייתי אחרי הלידה. אמרתי להם, "איך נכנסתם, הרי לא נותנים להיכנס?". אחד מהם אמר שאמרנו בכניסה "הרבי מליובאוויטש שלח אותנו", אז הפקידה אמרה, "הרבי מליובאוויטש? תכנסו!". הסתר שילדתי קצת לפני חמש. קראנו לבת דבורה והוספתי את השם נחמה, כי היא נולדה בחודש מנחם אב.

נשארנו עוד כמה חודשים אחרי שדבורה נולדה, ואז הרבי אמר לנו שמקומנו בארץ.

שרה נחשון

התערוכה עם הרבי

השיא בחייו של ר' ברוך נחשון היה ללא ספק התערוכה שהרבי מליובאוויטש הורה לו לפתוח סמוך ל-770. כידוע הרבי היה מדויק מאוד במסלול חייו, ולא סטה כחוט השערה מסדר יומו, ובכל זאת ביקר בעצמו קרוב לשעה בתערוכה של ר' ברוך, כבוד חסר תקדים שלא זכה לו אף אמן.

תעשה תערוכה ואני אהיה הפותח

יום אחד אני יורד לשפוף זבל, ורואה את בנימין קליין עליו השלום. אני שואל אותו, "רבינו, מה מעשיך?". הוא אומר, "הרבי שלח אותי לראות מה שלומך".

בפעם השניה שבאתי לרבי זה היה אחרי שעשיתי תערוכה בלונדון בחב"ד והשארתי את הכל במחסנים של ליובאוויטש. בשנה שאחרי זה אמרתי, "אם זה כבר במרכז העולם באופן יחסי - ארץ ישראל, לונדון, ניו יורק - ניקח את הכל, ונביא לרבי כמה דברים לחדר שלו". שאלתי את הרבי, "אולי אפשר להביא לרבי כמה ציורים אורגניליים לחדר?", אז הרבי אמר, "למה אלי לחדר? תעשה פה בבניין הסמוך תערוכה ואני אהיה הפותח!".

כשהגיע הזמן של התערוכה, הרבי אמר לי, "ועכשיו אתה תהיה המדריך שלי". בתערוכה הוא שאל כמה וכמה שאלות לעניין, וכמובן עניתי. בסוף הוא אמר, "תודה רבה על הנחת רוח שעשית לי". שאלתי את הרבי, "אז מה הרבי רוצה ממני?". הוא אמר, "דע לך, היהודי יש לו נשמה קדושה, אבל עיקר התפקיד של הנשמה זה להיות בתוך הגוף ולעשות את דרך ה', אז אני חושב שהגיע הזמן שתתעסק בתורה ומצוות ומעשה אבות".

שואלים אותי, "מה ההוראות שהרבי נתן לך?". התשובה היא שהוא לא נתן לי שום הוראות מפורטות. התשובות הן כלליות, והיתר זה כמו שאומרים ב'שולחן ערוך' "הפוך בה", תתאמץ להבין מה זה 'פשוטו של מקרא' ומה זה 'תורה ומצוות'. מאז אני מתעסק ב'פשוטו של מקרא' וב'תורה ומצוות', ובעניינים של הגאולה.

יומן הזכרונות

רגעי חסד שמעטים כמותם בחיי אדם

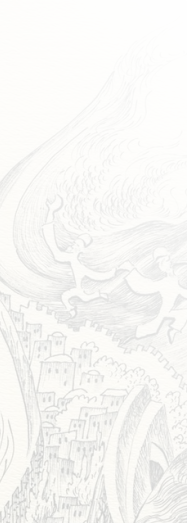
ב"ה, 770, י' כסלו התשל"ט

תיאור הביקור של כ"ק אדמו"ר שליט"א בתערוכה של ברוך נחשון:

עשר שנים רצופות יצרתי בחברון בבדידות ובריחוק מקום מאנשים ומאורעות, וחיכיתי ליום הבהיר הזה להגיע אל הרבי, ולהראות לו את יצירותיי אשר נעשו על פי ברכתו, עד

הרבי
מבקר
בתערוכת
הציורים

הרבי ור' ברוך
בפתח חדרו הק' של
הרבי ברגע של חיבה
וקירוב מיוחד

שזכיתי לשמוע באזני ממש את המילים, "תודה רבה לך על הנחת רוח שעשית לי".

היו אלו רגעים של חסד, אשר מעטים כמותם בחיי אדם. חסידים אשר אינם רגילים בכגון אלה, הרגישו והבינו שלנגד עיניהם מתרחש מאורע מיוחד במינו, שהרבי מליובאוויטש יוצא מחדרו והולך לבקר בתערוכה של ציור. זהו דבר בלתי רגיל, ואכן עורר הדים רבים.

לחלק את מנת האושר

עד מהרה, עוד באותו היום, כתבתי את דבר הביקור ופרטיו לאשתי בארץ ישראל כדי לחלק עמה את מנת האושר, באשר אפשרה לי את התנאים ליצירה, וחילקה עמי את שנות הסבל, והלכה עמי בכל אשר הלכתי. ואכן אופיינית הייתה תגובתה - "השבח לא-ל על אשר זכית להשלים את הכוונה, וגרמת לרבי שעה של קורת רוח. ואשרינו אנו להיות קרובים ברוחנו לרבי, על אף הימצאותנו במרחקים".

ועכשיו תהיה אתה מורה הדרך

הביקור נקבע לשעה ארבע אחר הצהרים. ללא כל גינוני טקס יצא הרבי מחדרו, מלווה בחברי המזכירות ובראשם מנהל המרכז לענייני חינוך, הרב חדקוב. והנה הם רק יורדים במדרגות של 770, וכבר הם הולכים בקטע המדרכה המוליך לבניין הסמוך. הרבי מניח ידו על המזוזה, ואומר לי בפשטות: "ועכשיו תהיה אתה מורה הדרך..."

בחדר הכניסה היו מספר תמונות, והרבי התבונן בכל אחת מהן, אך התעכב במיוחד על יד שלוש. בהביטו על התמונה "הדמעה האחרונה" שאל: מדוע כל כך הרבה דמעות?", ועניתי, שאכן דמעות רבות היו בתולדות עמנו, וזו היא הדמעה האחרונה. אחר כך התבונן בתמונה "אסיר ציון", המתארת איש של אש העומד על אדמה של קרח, וענינו נשואות אל חלום של פדות. אחר כך סקר בהתבוננות עמוקה את התמונה "התורה והמצווה", אשר כתובים בה מילות הפסוק האומר שהתורה קרובה לכל אדם, ואיננה מעבר להשגתו.

מכאן עלינו במדרגות אל הקומה הראשונה, שם הוצגה התערוכה. בעלותו במדרגות עבר הרהור בלבי: הנה הולכת לפני נשמה של "עולם האצילות"...

געגועי הרבי לארץ הקודש

במסדרון הכניסה הוצגו רישומים של עט בשחור לבן. הרבי התעכב על מראה נוף בהרי חברון, המתאר דרך העוברת בין הרים ובקעות, המכוסים ביערות עצי זית. יופי של ארץ ישראל! כשהגעתי ל"נוף העיר שכם", התעניין הרבי ושאל אם כך נראית העיר באמת, והסברתי לו את הפרטים: הר גריזים, שרידי שכם העתיקה, והנה בראש ההר בניין המיוחס לציון קבורת שכם בן חמור... בהתעניינותו הרבה ניכרה והורגשה אהבתו וגעגועיו לארץ הקודש, ארץ האבות.

לא ראוי שהמוסלמי יהיה גבוה מיהודי

הבחורים שהיו בקרבת מקום אמרו לי לאחר מכן, שענינו של הרבי סקרו במהירות כל תמונה ותמונה, ודרך ראייתו הייתה מן הכלל אל הפרט. ואכן גילה בכמה מקרים פרטים אשר להפתעתו לא שמתי לב אליהם. לדוגמא: במקום אחד גילה שש אצבעות (וכל גודלה של אותה כף יד לא עלה על חצי ס"מ מרובע). בתמונה אחרת המתארת יהודי המוקף שונאים, ומראשו יוצא נר מלא אור, העיר הרבי שאין זה ראוי שהמוסלמי יהיה מתואר בתמונה גבוה יותר מעל ליהודי...

בהמשך הילוכנו הגענו עד דלת שהייתה קבועה בקיר והייתה סגורה. הרבי שאל: "מה כאן?". עניתי שפה הכנסתי תמונות, שלכתחילה לא התכוונתי להראותן. אף על פי כן נכנס הרבי פנימה, ואחריו נדחקו כל מי שהיה יכול להידחק. ושם בחדר הצדדי והקטן התפתח ויכוח קצר ומעניין, ובו גילה הרבי בקיאות בענייני לבוש וסגנון הציור של המצרים הקדמונים.

הרבי התעכב ליד תמונת מדרשי חז"ל

בצאתו התעכב הרבי ארוכות ליד תמונות המתארות מדרשי חז"ל. ליד אחת התמונות ניתנה לי האפשרות, אשר אליה ציפיתי שנים כה ארוכות, לברר עניין בהלכה אודות דמות אדם כאשר הפתרון שמצאתי הוא לתאר את הדמות באופן שקוף כדי להסיר את עניין ההגשמה, ולהפתעתי הרבי לא אמר לי "לא!". ולעומת זאת בתיאור ארון הברית, התעכב הרבי והסביר את תפיסת חז"ל אודות תיאור דמות כנפי הכרובים, אשר סככו בכנפיהם על הכפורת בניגוד לתפיסת המסורת הנוצרית, אשר בה השתמשתי אני.

עבר במהירות עם חייוך רחב

והנה רגע מרגש בא, כאשר הגענו לשתי תמונות המתארות את דמות הרבי. באחת ציירתי

את מראה פניו מעוטר בתפילין ועטוף בטלית, ומסביבו מראה טבע כמתבטא בפרק א' בתהילים: "וְהָיָה כְּעֶץ שֶׁתּוֹלַע עַל פְּלִגֵּי מַיִם", ובשנייה הוא נראה כרוכב על חמור ומניף ידיו בשמחה כאמור "תְּרוֹמֶמְנָה קִרְנֹת צִדִּיק". התרגשות אחזה בלב כל איך תהיה תגובתו. והנה הרבי עבר במהירות עם חיוך רחב על פניו והרים ידו בתנועת ביטול כאומר: מה רוצות הבריות ממני?...

לפני הסיום התעכב הרבי על התמונה "אַחֲזֵת בְּנֵי יָשָׁם", המתארת יהודים וערבים מתפללים יחד במקום קברי האבות, במערת המכפלה בחברון. אכן, חלום שנגוז.

היכן דמות של חסיד רוקד?

אחר שסובבנו בכל התערוכה, שאל הרבי, "והיכן דמות של חסיד רוקד?". הראיתי לו ושאל, "והיכן הסובבים אותו?" אך לא עניתי, כי תשובתי הייתה ששנים רבות לא ראיתי מחזה של חסידים רוקדים, כי חייתי בבדידות באותן שנים, ולא היה עם לבי לחזור ולדבר על כך. כשעמדנו לצאת שאל, "האם זה הכל?..."

והורה לי ליצור יותר בתחום של מצוות מעשיות, וסיים את ביקורו במילים: "תודה רבה על הנחת רוח הרבה שגרמת לי". הביקור נמשך 50 דקות.

תשתדל לתאר גם את פשוטו של מקרא

הרבי יצא ואנו כולנו יצאנו ללוותו נרגשים, וכל אחד היה שרוי עם עצמו למשך זמן מה. והנה בטרם התפזרו האנשים, נקראתי על ידי המזכיר לבוא אל הרבי אליו לחדר.

במהירות עליתי על המדרגות, הבחורים עמדו נרגשים סביב הקירות של חדר הכניסה הקטן, נכנסתי אל החדר שלפני הכניסה ללשכתו של הרבי, זה הקרוי בפי החסידים "גן העדן התחתון", והנה אני לבד על יד הרבי שאמר לי: "היטבת לתאר את הנשמה של היהדות. אך היהדות אינה נשמה בלבד, אלא גם גוף, והגוף של עם ישראל חשוב מאוד! על כן תשתדל בעתיד לתאר גם את 'פשוטו של מקרא' מעשי אבות ומצוות מעשיות, כדי שהדברים יובנו לקהל רחב יותר".

תמכור לאנשים בריאים...

הרבי גם שאל אם מכרתי תמונות בעת שהותי בארצות הברית, ועניתי "מעט מאוד". ושאל "מדוע?", ועניתי: "כאשר שמעו את המחירים התעלפו". חייך ואמר, "תמכור לאנשים

הרבי ביציאה מהביקור
ההיסטורי בתערוכת הציורים

בריאם...", והוסיף, "גם תשתדל להדפיס ליטוגרפיות והדפסים כדי שהיצירות תהיינה בהישג יד של כל משפחה. ומן הראוי שיצירות האמנות שלך תגענה אל הגלריות והמוזיאונים החשובים ביותר בעולם", וברך אותי.

ואכן זו היא משימה לשנים רבות של יצירה.

ועתה בכותבי דברים אלו ובקוראי את אשר כתבתי לעצמי לפני שלוש שנים, ובבואי לתת דין וחשבון לעצמי, אני נוכח שהנה רק עתה הגעתי לתחילת הדרך.

ר' ברוך, מתוך מכתב

תניא במהדורת טישון

היה מקרה עם רחבעם זאבי (גנדי), ראש מוזיאון ארץ ישראל, שהיה חבר של אבא. הוא אמר לאבא: "בוא נדפיס 'תניא' במהדורה מיוחדת עם ציורים שלך". אבא אמר, "יאללה, בוא". הייתי אז בקבוצה ב-770, לקחתי את ה'תניא' והראיתי לרבי מה אבא רוצה לעשות. בחלק הקדמי של ה'תניא' הייתה תמונה של עם ישראל בצורה של מנורה. הוא צייר ציפור, וכל המעמד נורא הוד הזה היה מיוחד. היו מצוירים גם אריה ונשר, שאלו חיות טמאות, לכן הרבי אמר שישאלו רב חב"די מה דעתו על כך.

התכנס בית דין של רבני חב"ד, שאמרו לו: "חיות טמאות על ה'תניא'?" בלי להתבלבל אבא הלך והראה להם את השער של הגמרא בדף הראשון ואמר להם, "הנה, אתם רואים בשער של הדף יש אריות! לא ידעתי שאריות אלה חיות טהורות!..." בסוף אבא ניצח ואישרו את זה. אחרי כן עברתי אצל הרבי בחלוקת דולרים, ואמרתי לו שבית הדין פסקו שהשער בסדר. הרבי אמר, "אני לא מאמין שרב חב"די יפסוק כך". כינסו את בית דין רבני חב"ד שוב, והם אמרו "אם ככה, אנחנו חוזרים בנו. אי אפשר להדפיס!". חזרתי לרבי ביום ראשון לדולרים,

ואמרתי לו שכך אמרו בית דין רבני חב"ד, אז הרבי אמר לי "אם ככה, אז תדפיסו את זה כמה שיותר מהר!". הייתי בהלם. מה קורה כאן? הפוך על הפוך...

אבא הבין את הקטע ואמר לי, "בוא, ואני אסביר לך מה קורה פה. הרבי רצה לתת לרבני חב"ד תוקף. הוא לא אמר שהפסק לא נכון, אלא אמר שהוא לא מאמין שכך פסקו. בקיצור בסוף הדפיסו את ה'תניא'. יש לי תמונה של ה'תניא' עם השער שאני מביא לרבי, והוא מסתכל ב'תניא' מכל הכיוונים לראות את הציורים.

הבן שניאור חבורן, מתוך מכתב

הרבי נתן בהם מבט חודר

אחד מן הסיפורים המיוחדים שסיפר על התקופה בה הגיע לראשונה ל-770:

ר' ברוך נואם בכנס של הועידה העולמית של צעירי אגודת חב"ד ב-770

"כשהגעתי לראשונה ל-770 הרבה דברים לא טובים עברו אצלי במחשבה, וזה בגלל כמה מקרים שראיתי ב-770 שמאוד הפריעו לי בצורת ההסתכלות על חצרו של הרבי ועל המתרחש בה, אחד מן המקרים היה

כשהגיעה שבת, והרבי מתוועד כמובן, אך אני לא ידעתי שישנם 'מקומות שמורים', ונעמדתי במקום קרוב בו אוכל לשמוע את

דברי קודשו של הרבי במהלך ההתוועדות. הרבי נכנס להתוועדות, ופתאום הגיעו ה'אנשים הקבועים' ואמרו לי לצאת מהמקום, ומכיוון שלא רציתי לצאת הם דחפו אותי בכוח, אך הרבי נתן בהם כזה מבט חודר, כך שהם נתנו לי לעמוד במקום עד סוף ההתוועדות.

עוד מקרה שצמר לי מאוד היה כשהגיע חסיד ברסלב משכונת וויליאמסבורג לחלק חוברות מתורותיו של ר' נחמן מברסלב, אני עמדתי ב'הול' הכניסה ל-770 ואותו חסיד נכנס לזאל הקטן לחלק את החוברות, אך מיד קפצו עליו כמה בחורים וצעקו עליו שילך מ-770 כי זה לא מתאים וכו', אך לפתע דלת חדרו של הרבי נפתחה, והרבי יצא ממנה כשהוא קורא לאותו חסיד ברסלב לחדרו, לאחר שיצא סיפר אותו חסיד שהרבי ביקש ממנו את החוברות ואף שילם לו עליהן.

כשנכנסתי ליחידות לרבי סיפרתי לו על שני המקרים האלו שממש הפריעו לי.

הרבי ענה לי במשל שהיה כפרי פשוט ונבער שהלך לארמון המלך בפעם הראשונה, אך לאחר טלטולי הדרך היה צריך לעשות את צרכיו, וכשאותו כפרי נכנס לבית הכסא (של אותה תקופה, לפני התפתחות הטכנולוגיה) וראה את הלכלוך והסרחון החליט לעזוב בכעס את ארמון המלוכה.

סיים הרבי את המשל בחיך רחב, והבנתי שיכול להיות שבארמון המלך יהיו לכלוכים, אך לא בגלל זה תתבטל מעלתו המיוחדת של ארמון המלך והשוכן בו, אלא צריך לחפש גם באותם אלו שמתנהגים בדרך לא רצויה את ארמון המלך שבהם.

תגיד לברוך שזה היה פוגרום

בתקופת שהותו בניו יורק אצל הרבי ניסה ר' ברוך לתפוס את הרבי לשיחה קצרה מדי פעם. באותה תקופה (תשכ"ד לערך) הרבי היה עובר בדרכו מביתו ליד חנות הירקות של רסקין בפינת פריזדנט קינגסטון וממשיך משם ל-770.

ר' ברוך נעמד שם והמתין לרבי, לאחר כמה שעות של המתנה, הרבי הגיע ור' ברוך הלך לצד הרבי ודיבר עמו עד שהגיעו ל-770.

בשיחתו זו שאל את הרבי מה אפשר לענות לחברו מ'השומר הצעיר' שטען אודות יהודים ממאה שערים שהיכו כל מי שחילל שבת באזור מסוים בארץ הקודש?

הרבי ענה לו: "תגיד לחברך שזה היה פוגרום!".

כשהגיעו ל-770 הרבי נכנס מהכניסה הראשית, ונתן מבט לתוך הזאל הקטן לראות האם ישנם תמימים שיושבים ולומדים בלילה, כשראה הרבי שהזאל ריק מבחורים סימן בידו בתנועת ביטול, איחל לר' ברוך "לילה טוב נחשון" ונכנס לחדרו הקדוש.

ר' ברוך מקבל מהרבי לעקאח - ערב יום כיפור

נחת לדורי דורי דורות

באחת הפעמים בה הגיעו ר' ברוך ורעייתו שרה לרבי (בשנת תנש"א), תכננו לעבור בחלוקת הדולרים המתקיימת ביום ראשון. למרות התור הארוך הם תכננו לעבור ביחד מול פניו הקדושות של הרבי. שרה חיכתה לר' ברוך מחוץ לדלת הראשית, בה היו נכנסים אנשים מכובדים ורמי מעלה ללא צורך בתור, לפתע התחיל לרדת גשם ושרה הייתה צריכה להיכנס לתוך הלובי של 770 כדי לא לספוג את הגשם השוטף. כשעמדה שם בצד ניגשה אליה גב' שטרנברג שהייתה אחראית על הסדר וביקשה ממנה לעבור ולא לחכות בלובי, לשרה לא נותרה ברירה והיא עברה ללא בעלה.

ר' ברוך ורעייתו שרה עוברים אצל הרבי בחלוקת דולרים

לאחר שיצאה מחלוקת הדולרים ראתה את ר' ברוך עומד בחוץ ומחפש אותה. ר' ברוך ביקש ממנה לעבור שוב. שרה לא שמחה על הרעיון, שהרי כבר עברה וקיבלה דולר.

כשהגיעו בפעם השנייה לקבל את הדולר, אמרה שרה לרבי שהיא כבר קיבלה דולר מקודם, אך הרבי אמר לה בחיוך רחב: "לא קיבלת ביחד עם בעלך".

לאחר שקיבלו את הדולר התקדמו לכיוון היציאה, אך לפתע נשמע קולו של המזכיר הקורא להם לחזור שוב, כי הרבי קורא להם, כשחזרו חזרה בירך הרבי את ר' ברוך ורעייתו שרה בברכה נדירה ביותר: "שיהיה לכם נחת לדורי דורי דורות!"

ר' ברוך, מתוך כתבה

אור לשניה בתוך האופל

רבים מעידים כי ר' ברוך, שהייתה לו נטיה למרה שחורה, אהב חיוכים יותר מכל, וחיוכיו של הרבי עלו על כולנה, וממש העניקו לו חיים. כך כתב ביומנו בשנת תשמ"ח:

אני כותב לרבי על הכל. אמרתי לשרה שבתפילה היו לי מתחים נוראים ונשיפות עמוקות. רק כשבא אחר כך החיוך של הרבי אור לשניה בתוך האופל: ברכה והצלחה.

וכך כתב בשנת תשמ"ט:

עמדתי על ידי מאיר אבוחצירא. הרבי הביט אליו, ואחר כך המשיך במבטו אלי וחיך חיוך. אמר מאיר: "חיוך כזה מפרנס את האדם לעוד 20 שנה ונוטע בו כח ושמחה".

חיוך לאחר כל העצבות

נודע שאשתו של עורך שבועון 'כפר חב"ד' הגב' הלפרין, בתו של ריבקין מהכפר נפטרה, והרבי ישתתף בהלוויה. הרבי יצא ובאו אלפים והרבי צעד בתוכם, עד אשר נעלם אורו של הרכב האחרון. לאחר מכן הביאו שולחן והביאו דולרים לחלוקה, והרבי נתן לי 2 דולר והוסיף חיוך. יצאתי משוגע: איך ברגע כזה לאחר כל העצבות איננו שוכח אותי ונותן לי חיוך?

ר' ברוך, מתוך מכתב

הרבי מרח את כובעי על פני

הייתי בעצם במצב רוח כזה שעשרים שנה לא דיברתי עם אף אחד. אין עם מי לדבר. והפעם הראשונה שפתחתי את הפה הייתה אצל הרבי.

הרבי פעם שאל אותי "ציירת פה משהו?". אמרתי, "היה לי מצב רוח שחור", אז הוא אמר, "אמן שלא יוצר יש לו מצב רוח שחור. בכל מקום שאתה הולך תיקח איתך את הבדים ואת הסממנים שלך". המילים האלה לא כתובות ב'אגרות קודש', אבל זה מה שהוא אמר לי. אז בכל מקום שבו הייתי, לקחתי את הבדים ואת הסממנים שלי.

ר' ברוך עם כובעו המפורסם

כשעברתי בהזדמנות אחרת ב'כוס של ברכה', הרבי נתן לי בקבוק משקה והורה לי להוסיף ממנו טיפות לציורים שלי. מאז, עד שאזל הבקבוק, הייתי מוהל טיפה לתוך כוס דילול הצבעים המלאה מים".

פעם אחת אחרי התוועדות, הרבי עבר במעבר למעלה, הוא עבר על ידי ועשה לי, כמו שכתוב בספרים, 'בתנועת יד קדשו'. אני הייתי כל כך בדיכאון, עד שלא יכולתי להזיז אצלי משהו. הרבי

עבר על פני קדשי... תפס את הכובע ומרח אותו על פני...

אני לא יודע איפה הכובע הזה, הלך עם הרוח, עליו השלום...

ר' ברוך, מתוך התוועדות תשע"ט

לזכות
כבוד קדושת
אדוננו מורנו ורבינו
מלך המשיח שליט"א
יהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו,
תלמידיו וחסידיו, ויוליכנו
לגאולה האמיתית והשלימה
תיכף ומיד ממ"ש

לזכות

החתן הרה"ת שניאור זלמן שי'

והכלה מרת רבקה תי'

קרלנשטיין

יהי רצון שיבנו ביתם בית נאמן בישראל

- בית חב"ד -

לנחת רוח המשלח על יסודי התורה והמצוה

- "כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי

תורת החסידות"

לעילוי נשמת
הרה"ח ברוך רפאל בן הרב מנחם
נחשון
שיזכה לעליה הכי גדולה - ירידה בגוף
גשמי בגאולה האמיתית והשלימה
תיכף ומיד ממש

לעילוי נשמת

ר' משה יצחק בן הרב יוסף

קרלנשטיין

שיזכה לעליה הכי גדולה - ירידה בגוף

גשמי בגאולה האמיתית והשלימה

תיכף ומיד ממש

לעילוי נשמת
הרה"ח זאב וולף בן הרב שלמה חיים
קסלמן
משפיע בית הכנסת 'בית מנחם'
כפר חב"ד
שיזכה לעליה הכי גדולה - ירידה בגוף
גשמי הגאולה האמיתית והשלימה
תיכף ומיד ממש

לעילוי נשמת
הרה"ח מאיר צבי בן הרב מרדכי

גרזמן

מראשי ישיבת תומכי תמימים כפר
חב"ד שיזכה לעליה הכי גדולה - ירידה

בגוף גשמי

הנאולה האמיתית והשלימה

תיכף ומיד ממש

"נישואין דכאו"א מישראל (גם איש
פרטי) הו"ע הקשור עם הנישואין רכנסת
ישראל והקב"ה בימות המשיח, שלכן
מסיימים וחותמים השבע ברכות דני-
שואין בעניין הגאולה: "מהרה וכו' ישמע
בהרי יהודה ובחוצות ירושלים גו"

(משיחות ש"פ תצא ה'תנש"א)

" . . וכל פעולה טובה, ובפרט חתונה אצל
יהודים, מוסיפה (וגם ממהרת ומזרזת)
בשלימות של הנישואין דהקב"ה וישראל
(שתהי' בגאולה האמיתית והשלימה
בקרב ממש) תהי' באופן עוד יותר נעלה
מכפי שזהו מצד המעשים טובים שעד
עתה "

(שיחת הרבי לחתנים וכלות כ"ב כסלו תשמ"ג)